

אשרף

- היו'ר אגרנט: השם המלא?
י. טל: ישראל סל.
- היו'ר אגרנט: אחת מצהיר כהן-צדק לומר את האמת?
י. טל: כן.
- היו'ר אגרנט: הריון הוא סודי; העדות היא סודית.
מי מלווה אותך?
י. טל: ראש הלשכה שלי, רב-סרן יגאל לוטן.
- היו'ר אגרנט: תוכל לומר מה תפקידך?
י. טל: אני סגן הרמטכל.
- היו'ר אגרנט: ואתה גם ראש אגף מבצעים?
י. טל: ראש אגם, הייתי ראש אגם, כעת לא, כמלחמה הייתי סגן הרמטכל וראש אגם.
- היו'ר אגרנט: תוכל לומר לנו כמה פרטים על קורות חיך? מתי נולדת? איפה? בעיקר הפרטים הצבאיים.
י. טל: נולדתי בארץ...
- היו'ר אגרנט: כאיזו שנה?
י. טל: 1924, למדתי בכאר-טוביה, בגרות אקסטרניט, וכאוינברסיטה בירושלים.
- היו'ר אגרנט: מה למדת באוניברסיטה העברית?
י. טל: פילוסופיה וסרעי-המדינה.
- היו'ר אגרנט: הפרטים הצבאיים?
י. טל: הייתי בהגנה, כמלחמת העולם התבייסתי לצבא הבריטי, כמלחמת השחרור הייתי כאגף ההדרכה.
- היו'ר אגרנט: בצה'ל?
י. טל: בצה'ל, עם חטיבה 7 ב-10 הימים, השתתפתי במבצעים,

אני כבר לא זוכר את היחידות, כ-10 הימים וכמכצע נחשון - בכל המבצעים.
 אח"כ הייתי מפקד גדוד, מפקד בי"ס לחיל-רגלים;
 ראש מטה של פיקוד הדרכה; ראש מחלקה באגף ההדרכה במטכ"ל; מפקד בי"ס לקצינים;
 מפקד חטיבת חיל-רגלים, מפקד חטיבת משוריינת; סגן מפקד גייסות שריון, מ ראש
 מטה פיקוד הצפון, מפקד גייסות השריון; אחראי על פיתוח במסדר הכסחון - על
 פיתוח טנק; ראש אגם, וסגן הרמטכ"ל.

היו"ר אגרנט: מסתי?

י. טל: מינואר 1972.

היו"ר אגרנט: והיום?

י. טל: היום אני סגן הרמטכ"ל, ואני בפועל כרגע מפקד על

חזית הדרום.

היו"ר אגרנט: מסתי?

י. טל: סה-8 בנובמבר.

היו"ר אגרנט: אתה יכול לספר לנו כל מה שידוע לך על המידע שהיה

לכם בחקופת החדשים הללו לפני פרוץ המלחמה, על

האפשרות של פתיחת האויב במלחמה?

י. טל: כחילת שנת 1973, אינני זוכר בדיוק את החדשים

אבל אני חושב שזה היה באפריל כערך, הגיעו ידיעות

על כוונה של מצרים וסוריה לפתוח במלחמה. הכרזנו אז על מבצע שנקרא "כחול-לבן".

היו"ר אגרנט: מה פירוש הדבר?

י. טל: פירוש הדבר התכוננות למלחמה ע"י זירוז הקמת יחידות,

צידוד יחידות הצטיידות, תכניות לכוננות ולהיערכות

להגנה, כולל גיוס חלקי של יחידות מילואים וכו'.

היו"ר אגרנט: היה גיוס מילואים?

י. טל: אינני זוכר כרגע אם גייסו או לא. אני רוצה להתנצל

לפני הוועדה: לי הודיעו שאני צריך להופיע לפניכם

ישובה מ'ב - בוקר

רק אתמול, כך שלא יכולתי אפילו להתכונן. אמרו לי שזה בקשר למידע, בקשר למידע - לקחתי מהר את הניירות שיש אצלנו, דבאחי.

היו"ר אגרנט: ביקשנו להודיע לך לפני מספר ימים.

י. טל: ידוע לי. חקרנו. היחה תקלה בלשכת הרמטכל.

משרד הבטחון הודיע ללשכת הרמטכל וחס לא

הודיעו לי. הם הודיעו לי רק אתמול.

היו"ר אגרנט: אבל מה שאתה זוכר - חמסור לנו.

י. טל: אח העיקר אני זוכר. לא אוכל לזכור חאריכים

וכו' אצא לגבי כל אחס הדברים כלי לבדוק אח'כ

בניירות. למשל, פרט כזה אם גייסנו אז בפועל את המילואים או לא - אינני זוכר.

אני זוכר שבחכניות עשינו חכניות של כוננות אז. אם חרשו לראש הלשכה שלי לצאת

לטלפן - אני יכול לבדוק בטלפון אם גייסנו בפועל.

היו"ר אגרנט: אני חושב שזה טוב. כן. זהו פרט שמעניין אותנו.

י. טל: אם להתחיל באיזה נקודה התחלה - הייתי אומר

שהתחלה הצטברות הידיעות כההליך שלם עד יום

כיפר - הייתי רואה בזה פרק, מתחילת שנת 1973.

אח'כ הגיעו ידיעות שמאדאח החליט לדחות, נדמה

בחדשים או שלושה, את המלחמה הרי האטמוספירה היתה שמאדאח בכל פעם היה מודיע

על תאריך מתי יצא למלחמה, ואח'כ על רחיה. במקרה זה נדמה לי שהידיעות היו

שהדחיה היא לחדשים-שלושה. ושאסאד בסוריה החליט לדחות את המלחמה מחדש מאי

(המלחמה היתה צריכה להיות בחודש מאי) לספטמבר, כשענה שהצבא הסורי לא מוכן

ואין להם מספיק ציוד; במיוחד הם הרגישו לפי הידיעות את החולשה כחוס ההגנה

נגד מטוסים, וגם בטנקים.

במשך החדשים שעברו מאז ועד יום כיפור היינו

עדים באמת לרכש מואץ של הצבא הסורי, ושל הצטיידות, גם כטילי נ.ט. נוספים

אמלא (טילים נגד מטוסים), גם בטנקים, כולל התעצמות לא רק כמותית אלא גם

איכותית בטנקים (הם קיבלו את ה-62) ובטנקי גישור, טנקים שמניחים גשרים.

והיה ברור שהטעמים האלה נועדו כדי לחצות את התעלה הנגד-טנקית שכנינו ברמת-הגולן.

בחדש אוגוסט בערך קרה דבר די דרמטי: הסורים הקיפו

מערך טילים נגד מטוסים ברמת-הגולן, והמערך הוקם קדימה מאד, זאת אומרת קרוב מאד אל הקודים שלנו (קרוב יחסית) (אני מחפש את התאריך של ההקמה; סיד ייכנס ראש הלשכה שלי, ואז אראה את הניירות שלו). זה היה בחדש אוגוסט בערך, וזה היה צעד מאד לא שיגרתי, גם כראיית ההתעצמות הערבית וההכנות הערכיות אצ כההליך כל הזמן. הקמת המערך הזה כל-כך קרוב אלינו, מערך גדול וצפוף, היחה כחלט ענין דרמטי, שמן את השומה לכנו.

היחה התייעצות אצל הרמטכל בענין, כשהסוגיות שעמדו

לליכון ולבדיקה היו: א) מה המשמעות ככלל, ב) האם זה מערך החקפי או הגנתי - כשפה אחרת: למה הסורים צריכים את זה; ג-ד) מה אנחנו צריכים לעשות בנוון.

המסקנות היו שזהו מערך גם הגנתי וגם החקפי; שכעצם

רמת-הגולן ע'י המערך הזה הופכת להיות מין טאבו מבחינת חופש הטיס של המטוסים שלנו. זאת אומרת: עד שהוקם המערך הזה, ברמת-הגולן אפשר היה לטוס חפשי, בלי סכנה שמערך לבדול יירד טיל על מטוס שלנו. והקמת המערך הזה גרמה לכך שרמת-הגולן הפכה להיות איזור שאנחנו קוראים לו "אמט" - איזור מכוסה טילים, זאת אומרת איזור סב המטוסים שלנו טסים כעצם כטוחה הטיילים.

ההחלטה היחה שנמשיך לטוס ברמת-הגולן, תוך נקיטה

אמצעי זהירות, אבל נפסיק את הטיס האזרחי, פרט (אם אינני טועה) למטוסי רימוס (מיד יבוא ראש הלשכה שלי ואז אמא את הנייר ואוכל להגיד לכם).

אני הצעתי בענין זה להודיע לסורים בדרך דיסקרטית

שאנחנו לא נסכול מערך כזה על-יד הבול, ושנחנו דורשים מהם להזיז אותו אחורה.

כלומר את מערך הטיילים?

היו'ר אגרנט:

כן. ואם הם לא ייעצו לאזהרה שלנו - ננצל את ההזדמנות

י. טל:

הראשונה אצ שבה הם יירו טיל כדי לצאת למתקפה כוללת

על חיל האויר הסורי ועל מערכי הטיילים. גרמתי שזה מסכן את עצם בטחוננו מבחינה

אסטרטגית ומשנה את המאזן.

2304

ועדת החקירה, 2.1.74

ישיבה ס"ב, לפני הצהרים

י. טל: זה מסכן את עצם בשחוננו מכחינה איסטרטגיה

דמסנה את המאזן. כלומר את מערך הסילים.

הייתי בדעת יחיד דעתי לא התקבלה. אני מדגיש את הענין הזה בשביל להמחיש - א) בפירוש כולנו ראינו במערך הסילים הזה שנוי דרמטי במצב, בענין זה לא היו חלוקי דעות; ובמהלך המלחמה ביום כפור המהלך הזה שיחק תפקיד מכריע בהצלחה הסודיות ובחוסר ההצלחה שלנו לבלום מיד את ההתקפה הסורית באמצעות חיל האויר.

יריין: מדיון המטכל הזה יש סטנוגרמה ממנו ?

טליק: יש סכום דברים.

יש סכום דיון בקשר לגיוס המלואים, זה בקשר למבצע כחול לבן, בקשר לדבר הזה אין לנו תשובה כי כל ארבעת האנשים אינם. חלק בסיני וחלק במקום אחר. הייתי איתם

הדיון אצל הרמטכל היה ב-20 באוגוסט,

על סמך מצע לדיון שהגיש מפקד חיל האויר. אתם מבקשים את המסמך עצמו ?

אגרנט: אם זה אפשרי, אפשר גם לעשות בלום,

אבל בינתיים אהה יכול למסור לנו.

יריין: גם המצע וגם הסכום.

אני הייתי מציע, ברשות הוועדה, כי אמסור

רק את הסכום, מסיבה פשוטה. אני עלול להטעות

אחכם עם חוסר חלקי כי אין בידי כל החומר, אלא לפי דעתי צריך לדרוש

מהמטכל באופן מוסדי את כל החומר הרלבנטי בענין הסילים, בסוריה.

בידי, באופן חלקי, יש מצע של חיל האויר, וגם לפי המכנה של המטכל

אני לא עסקתי בשם אלא המודיעין בחיל-האויר.

מוצג:

סכום מדיון

במטכל מ-20.8.73

י. טל:

2305

ועדה החקירה, 2.1.74

ישיבה מ"ב, לפני הצהרים

י. טל: אני מציע שאני אמסור רק את הסכום שהיה

אצל הרמטכל ועל סמך זה הוועדה באופן מרשי

תוכל לדרוש את כל החומץ מהמטכל, כי יש הרבה יותר חומר מאשר אצלי.

כחאריך מסוים, בין חודש מאי לספטמבר היתה עוד ידיעה שנוגעת

לסוריה ואני לא מצאתי את המסמך אחסול. היתה ידיעה על כך ש []

[] רוסיים [] בעניין

רמה הגולן ושכנעו אותם שמבחינת יחסי הכוחות סוריה יכולה לכבוש

את רמה הגולן.

ידין: ישנו אצלנו המסמך הזה. אני זוכר את זה.

י. טליק: יש מסמך דומה []

[]

אגרנט: אחת מדבר על כך שקבלתם מאמ"ג את המסמך

הזה, את הידיעה הזאת?

י. טל: כן. ידיעות זורמות באופן רוטיני, הידיעה

האחרונה החשובה שאני זוכר, היה ריכוז

הצבא הסורי, על הגבול דאמ"ג הודיע שמהלך החירום הזה הוא ללא תקדים.

בדרך כלל היו לנו כמה מקרים בעבר שהסורים תפסו את המהלך הקרמי,

הפעם, מבחינת ההיקף והסוטליזת של הפריסה של הצבא הסורי, היה ברור

שזה ללא תקדים. יש לי ג נייר של חיל המודיעין, אני בטוח שהם

כבר מסרו אותו, מה-30 בספטמבר, לקט מודיעין סודי צבאי,

בנדון אגב נוסף של החזית הסורית, זה מה-30 בספטמבר.

אמ"ג מרגיש שלמערך מלא כזה לא היה תקדים עד היום. אני מניח

שהמסמך הזה בידעכם. אלה היו, עד כמה שאני זוכר, הידיעות הגדולות

או הדברים הגדולים בספטמבר.

מוצא:
לקט מודיעין
מה-30 בספטמבר.

2306

ועדה החקירה, 2.1.74
ישיבה מס' 13, לפני הצהרים,

י. טל: כמובן שב-30 בספטמבר הגיע הנייר
מזגן מסך של [] שבוודאי גם כן מוכר
 [] לכם היטב, עם תכנית ההתקפה.

אגרנט: מה הם אמרו שם ?

י. טל: הם אמרו כן: "התכנית הכסיסית נערכה
 במאי שנה זו, אך לא כדועמת. התכנית היתה
 כרוכה בחנוכה דוֹיזית הי"ר, מספר כן וכך, באור אחרון של יום,
 לחוך רמת הגולן; דוֹיזית הי"ר צביכה להיות מוצבת במקום כזה וכזה,
 והתכנית הכסיסית הזאת של חודש מאי נשארה בחוקפה אבל הכנסו
 בה שנויים מסויימים (הוא נוחן את פירוט השנויים)."
 אני מציע שאם המסך לא ביריכם, שתקחו אותו, אבל אני לא מתאר
 לי שדבר כזה בסיסי לא קבלתם מראש אמ"נ.

אגרנט: קבלנו.

ידין: ב-29/9.

י. טל: אולי הגיע ב-30/9, כן ב-29/9
 בשעה 22.30.

ידין: ב-29/9, הידיעה עם [] זה
 כחיק הרכוז של החומר של []

מזגן מס' 13.

ועדת החקירה, 2.1.74

2307

ישיבה מ"ב, לפני הצהרים.

פ. סל:

ב-30/9 כבר היה מערך החירום הסורי הזה

ערוך על ידי הגבול והחכנסה התייעצות אצל

הרמטכל באותו יום, בהשתתפות סגן הרמטכל, עוזר ראש אג"מ, מפקד

חיל-האוויר, רמ"ח אויר, רמ"ח סודיעין בחיל-האוויר, ראש אגף הסודיעין

במטכל - תת-אלוף שלו, רמ"ח מבצעים במטכל ואלוף פקוד הצפון.

ההערכה של אמ"ג היחה - ושל כל המשתתפים - פרט לאלוף פקוד הצפון

שלא זכור לי שהתייחס לעניין,

הדעה הכללית היחה שהסורים לא יתקפו ולא מחכננים מתקפה.

הועלתה סברה שהם אולי רוצים להגיש על הפלת 13 המטוסים והם נערכים

עם כל הכוונות לאורך הגבול כדי שאנחנו לא ננצל תגובה כזאת כדי שאנחנו

לא ננצל תגובה כזאת שלהם כטוענה למתקפה נגדם. זו היחה הספקולציה.

כמוכן שבדיון הזה הובאה בחשבון גם מצרים.

מצרים היחה ברמה כוונות עליונה, והיה תרגיל שהיום אנו יודעים

שהתרגיל הזה היה הסוואה, אבל כפי שאז הישיעה נתפסה היחה כוונות

גבוהה מאד, בגלל חששות מפנינו, בגלל חודש רמדן, בגלל כל מיני

חששות מהסוג הזה, ותרגיל גדול.

בדיון הזה, אני טענתי, שיש לראות בהערכות

הזאת הכנה וכוונה למתקפה כללית לכבוש רמת הגולן. בשפה אחרת

אני חלקתי, אינני מתכוון להגיד רק בהערכות, אלא ככל המצב, בכל

הסיטואציה, אמרתי שזה לא הכנוה לפעולת הצמוד, אלא הכנוה למתקפה.

הינ"ר אגרנט'

גם במצרים?

י. של:

כן. הדיון נסב בייחוד על רמת הגולן. אני טענתי

שאלה הכנות למתקפה כוללת על רמת הגולן, והפניתי

חשופת לב לתרגיל במצרים לכוננות במצרים, אם אס מותר לי לדייק בניסוח - בדיון

כזה דגים על המשמעות ופשר הפעילות של האוייב וההערכות של האוייב. הסברה

שהובעה על ידי אס"ן וההנחה של המ"ן הייתה, שזה לא מעיד על כוונה של סוריה

לצאת למתקפה כוללת נגד ישראל. לכל היותר, אולי זה מעיד על פעולה תגמול

כהקשר למטוסים, ופרט לאלוף פיקוד צפון - שאני לא זוכר מה הייתה התייחסותו,

אם קיבל את הסברה הזאת או לא, אבל גם הוא לא טען שלפי דעתו יש כזה משום

הכנה למתקפה כוללת - בסברה הזאת שזה לא מתקפה כוללת, תסכו כולם. אני התנדתי

להערכה הזאת וטענתי שיש לראות בסיסואציה הזאת הוכחה לכך שמתוכננת מתקפה כוללת,

מש טרה לכבוש את רמת הגולן.

הצבעתי והזכרתי לנוכחים את עובדות היסוד ואת

ההתפתחות של התהליך מחדש מאי ועד חדש ספטמבר, ועל זה ביססתי את ההנחות שלי.

הזכרתי את העובדה שהיתה תכנית לצאת למתקפה בחדש מאי והמתקפה נדחתה על ידי

הערבים, הזכרתי ששיא סוריהגם נקב מועד, והמועד הוא ספטמבר הזכרתי שהניסוקים

הסוריים היו שאין להם מספיק ציוד; הזכרתי שאנחנו עדים לכך שבינתיים הם פכשו

והצטיידו בדברים שחסרו להם, ובין היתר בסנקי גישור, שאין להם שום יעוד אחר

חוץ מאשר לחצות את התעלה הנגד-סנקית ברמת-הגולן, הזכרתי את []

הרוסי עם [] הסוריים, שבו הוא שיכנע, או ניסה לשכנע אותם, שביכולתם

לכבוש את רמת הגולן מבחינת יחסי הכוחות, הזכרתי ~~אאאאאאאאאא~~ את הקפת מערך הטיליםכאוגוסט, הטילים נגד-טוסים, והצבעתי על כך שהידיעות ~~אאא~~ החדשות מפענחות

את התעלומה של אוגוסט. בחדש אוגוסט התלבטנו בשאלה, מדוע הסורים עשו זאת,

מדוע הקימו מערך שהוא לכל הדעות מערך התקפי בבטוח שהלך כל כך קדימה.

ולאחרונה, הסתמכתי על הריסוד ללא תקדים של הצבא

הסורי ועל הכוננות והתרגיל בסצרים.

היו"ר אגרנט: דעתך הייתה דעת יחיד, אחת אוסר.

אלוף י. טל: דעת יחיד. אמרתי שצריך לגייס מילואים. נעניתי

שזה לא בא בחשבון, ושאני יכול להעלות לרמת הגולן

שתי-שלוש פלוגות סנקים סדירות. הצבעתי על כך שלא מדובר על פלוגות. אני מדבר על חטיבות. ואז נאמר לי: בסדר, אחיכול לקחת את חטיבה 7, או את כל חטיבה 7 שהיא סדירה ולהעלות אותה לרמת הגולן. כך בערך נאמר.

הרגשתי שאם תהיה מיחקפה סורית, כל מה שיפגשו

הסורים ברמת הגולן יהיה מול כל חטיבה סורית החקלות אולי כמחלקת סנקים ישראלית ביום, ובליילה גם לא כמחלקה.

מאחר שדעתי לא החקבלה, ואני הייתי לא שקט, כאשר

ירדנו מלשכת הרמטכ"ל מהדיון, ביסלתי דיון שיגרתי שהיה צריך להיות אצלנו, ובקשתי מראש הלשכה שלי להודיע אאאא לראש אגף המודיעין, שאני מבקש שיקרא אליו לחדר מיד את תת-אלוף שלו, ראש ממלקת המחקר, כי אני רוצה לעלות אליהם ולדבר אהם. כעבור עשר דקות עליתי למשרדו של ראש אגף המודיעין. דרך אגב, זו הייתה פעם ראשונה מאז שאני ראש אג"ם, פעם ראשונה שאני התערכתני בעניני המודיעין והרמטכ"ל, כי בדרך כלל אגף המודיעין עובד עם הרמטכ"ל. זו הייתה פעם ראשונה שדרשתי לקיים אתי פגישה. עליתי למעלה וישבתי אתם שעה-שעה וחצי. ישבתי עם ראש אגף המודיעין ותת-אלוף שלו. אמרתי להם שאני מתפלא על העמדה שלהם, ואני לא שקט, ואני דוחה מא אה את כל רוח הדיון שהיה אצל הרמטכ"ל לפני עשר דקות. הזכרתי אותם שהם אולי מומחים כאוייב, אבל הם לא מבינים את גודל הסיכון, מכיוון שאת מידת הכוננות שלנו ויחסי הכוחות של קרב שריון הם פחות מבינים. הזכרתי והזכרתי אותם שאם הם טועים - הם צריכים לדעת שהשריון הסורי לא ייחלל בהתנגדות, כי כמות הסנקים שלנו ברמת הגולן לא מספיקה.

2.1.74 - בוקר

העד: אלוף י. טל

הזרמי על כל הנימוקים והידיעות המודיעיניות
 הנוגעות לחהליך ההערכות וההתעצמות הסורית שהיו מחדש מאי עד חדש ספטמבר,
 וניסיתי להעלות להם כיצד זה מצטלב ומצטרף לכנין שלם שמוביל בהכרח לכוונה
 של מחיקפה כוללת. הזכרתי שוב את התרגיל במצרים ואח הכוננות הגבוהה. לא שכנעתי
 אותם, ובוזה נפרדנו

ידין: על הדיון הקודם שהזכרת היה פרוסוקול?

אלוף י. טל: אצל הרמטכ"ל?

הדיון אצל הרמטכ"ל הוא כזה: כל הדיונים אצל
 הרמטכ"ל אין בהם לא פרוסוקולים ולא סטנוגרמות. אבל ראש הלשכה שלו רושם
 מין יומן פרטי כזה. יש רישום כיומן הפרטי.

לסקוב: אצלך?

אלוף י. טל: יש אצלי. הייתי מאד מבקש, אם אפשר, אני לא יודע

אם מותר לי לבקש, שיבקשו זאת דווקא מהרמטכ"ל, כי

זה יומן פרטי שראש הלשכה שלו ניהל.

היו"ר אגרנט: ראש הלשכה שלו רושם יומן פרטי?

אלוף י. טל: בשביל הרמטכ"ל. זה לא פרוסוקול. הוא רושם שם

נקודות. אתמול הם אמרו לראש הלשכה שלי לצלם את

הדף הזה מהיומן וזה אצלי. מאד לא נעים יהיה לי למסור את הנייר בלי אישור

הרמטכ"ל. אני חושב שכדאי לבקש זאת מהרמטכ"ל.

היו"ר אגרנט: אם אנחנו מבקשים, אתה יכול למסור.

לסקוב: אצל ראש אמ"ן היה גם כן נקודות מהדיון?

אלוף י. טל: חלילה. בדיון מטכ"ל יש סטנוגרמה.

לסקוב: כאשר היה לך הויכוח עם ראש אמ"ן ותה-אלוף שלו...

אלוף י. טל: אין שום דבר. אבל אתמול ישבתי אצלם. קראתי

לשניהם ואמרתי שנקראתי לוועדה היום. שוחחתי אצלם

ושיחזרתי אתם את העניין ושאלתי אם הם דוברים ואם אצלי מדייק.

היו"ר אגרנט: הם אישרו זאת.

הם אישרו זאת. גם ראש מחלקת אויר, בדקתי
אתו - וגם הוא אישר זאת. זה היה אחרון. רק אחרון

אלוף י. סל:

נודע לי שאני בא להעיד.

נבקש זאת מוצג.

ידין:

אתה מביט דף מהיוסן של ראש לשכת הרמטכ"ל כיחס
לדיון אצל הרמטכ"ל, שבו הבעת את ההתנגדות שלך.

הי"ר אגרנטי

מאשר

מאשר

סומן כמוצג 174

כאשר הזכרת את מצרים, מה בדיוק אמרת על מצרים?

לנדוי:

את שתי העובדות האלה.

אלוף יצ סל:

הסקת מזה מסקנה?

לנדוי:

הדיון כולו היה תמיד בהקשר לחיאוס בין מצרים

אלוף י. סל:

וסוריה. תמיד היו הנחות, שסוריה לבד לא

תחוקף. אחת הסיבות - אני לא רוצה לדבר בשם ראש אמ"ן אבל הוא וודאי אמר

זאת - אחת הסיבות שלא התייחסו כל כך ברצינות לסוריה, זו העובדה שהמסקולציה

הפדינית-הפוליטית כפי שנחפשה בחוגים לנו היתה, שאין למצרים שום חשבון

ושום מניע לצאת כעת למלחמה, ואם למצרים אין חשבון לצאת למלחמה, מי הם הסורים

שלבד יילכו למלחמה? זו בערך היתה הפסיכולוגיה כל הזמן.

כשהזכרתי את מצרים, הזכרתי בהקשר לכוננות

הגבוהה העליונה במצרים והתרגיל הגדול ללא תקדים. אני מוכרח להסביר נקודה: -

מה התנאי ההכרחי המספיק כדי שחיה מלחמה - ברור שראו גם את מצרים וגם

את סוריה יחד, אבל לא בהכרח את מצרים חוצה את התעלה. עצם פתיחה כאש על

ידי מצרים בחזית התעלה, ועל עדי זה ריתוק צה"ל והכנסת צה"ל למתח נבד

אפשרות של מתקפת מצרית - זה נחשב אצלנו תמיד כחרושה מספיקה מצרית כדי שבחזית

הסורית תתנהל מלחמה, אחת התכניות שידענו עליה אצל הערבים היתה, שדווקא

הסורים מתחילים והמצרים מצטרפים אחר כך. מעולם לא ראינו כחנאי מספיק רק
את סוריה לבד, אלא סוריה ומצרים. ולכן, תמיד היה רלבנטי, אשראא
לדבר על מצרים, והיה ברור על פה מדברים.

היו"ר אברנט: חציית התעלה לא היתה חנאי.

אלוף י. טל: עצם כניסה למלחמה על ידי מצרים, זה החנאי.

אם המלחמה זה חציית התעלה או שיטות אחרות -

זו היתה שאלה שניה. חלק די גדול מהמאמצים שלנו, מהדברים האופרטיביים

שלנו שהיו בתוקף מסש עד יום כיפור, היו חכניות מבצעות לסצנריו שבו

המצרים מחדשים את מלחמת ההתשה והסורים תוקפים. זה היה סצנריו טאד מקובל

אצלנו כאחת האפשרויות הפתוחות בפני סוריה ומצרים, ולא בהכרח דווקא חציית
מצרים את התעלה.

אחרי כן - אד

לפני כן - טק
אד

- 31 -

ועדה חתומה
2.1.78 ישיבה מ"ב

קולר

הערות אלופ י. טל

י. טל: אני חושב שזה כל הסיכור שלי.

היו"ר אגרנט: מה היה המידע שהיה לך, או שהתחשבת בו, בשבוע שלפני המלחמה? אני מדבר על החקופה מ-1 באוקטובר או 30 בספטמבר. איך זה התפתח?

י. טל: אני פשוט לא זוכר זאת כאופן כרוניולוגי. אני זוכר שקיבלתי עוד איזו ידיעה, עם פרטי התכנית, כולל התכנית המצרית. אינני זוכר את התאריך. קיבלנו את פרטי התכנית, גם של צליחה התעלה. ואחר-כך ביום ששי בלילה?

לסקוב: ב-5 באוקטובר?

יריין: יותר ליום שבת.

י. טל: זה היה בשעה שלוש לפנות בוקר או ארבע לפנות בוקר. קיבלתי טלפון מראש אמ"ן, שאיתר אותי, שצביקה זמיר, ראש המוסד, צלצל מחו"ל ומודיע, שאמנם הידיעות שלנו הן נכונות ושהמלחמה תהיה.

יריין: זה היה ביום שבת?

י. טל: היות וזה היה בשלוש או ארבע לכנות בוקר - זה כבר שבת. כעבור כמה זמן קיבלתי הודעה מראש לשכת הרמטכ"ל לבוא להחייצות למטכ"ל.

אם אני זוכר נכון, בין 30 בספטמבר לשבת, היה עוד איזה סוער שבו קיבלנו, או ראיתי בפעם הראשונה את התכנית המצרית למיחקפה.

לסקוב: פעם ראשונה?

י. טל: אינני בטוח. כפי שאני אומר, לא הספקתי להתכונן.

על-כל-פנים, את המסמך הזה עם התכנית המצרית המדוייקת לחציית התעלה. אולי המסמך הזה הוא כאן.

ישיבה מס' קב"קהערות אלופ י. טלהיו"ר אגרנט: אתה נקראת כשבת בכורך להתייעצות?

י. טל: כן.

היו"ר אגרנט: ב-5 באוקטובר בכורך, אינך זוכר התייעצות?ידין: בקשר לפינוי המשפחה הרוסיות.היו"ר אגרנט: אתה זוכר משהו על פינוי המשפחה הרוסיות?

י. טל: היתה גם כן איזו ישיבה.

היו"ר אגרנט: אינך זוכר באיזה יום נודע לך על כך?

י. טל: מייד אבדוק בניירות. פינוי של נשים וילדים סובייטים מסוריה -

זה מ-5 באוקטובר.

הידיעה הראשונה שאני רואה אצלי על כך שהצבא המצרי והסורי

יפתחו כהתקפה בו-זמנית אמאמא ב-6 באוקטובר לפנות ערב בסואץ ובגולן - הודעה

זו, אינני זוכר סמתי היא אצלי, אבל הסוכן מסר אותה לאיש שלנו ב-5 באוקטובר.

אני מתאר לי שאלי זה הגיע ב-6 באוקטובר. הנה לפני הידיעה המלאה על התכנית

המצרית.

היו"ר אגרנט: אינך זוכר אם היה איזה דיון ב-5 באוקטובר או 4 באוקטובר

במסגרת שבו השתתפת בקשר עם הידיעות המדיניות על אפשרות

של פתיחה במלחמה?

י. טל: ב-6 באוקטובר נקבעה פגישה ב-5.30 בכורך. זוהי כנראה הפגישה

שדיברתי עליה קודם, על-סמך ידיעה זו. גם הידיעה המלאה על

התכנית המצרית, כולל התאריך של ההתקפה, הנה היא מה לפני. זה הגיע ב-6 באוקטובר.

אלא אף כל הידיעות הן מיום 6 באוקטובר. פינוי הסובייטים והידיעה עם התכנית

המרוייקת זה מיום 5 - 6 באוקטובר. זה הגיע ב-6 באוקטובר.

היו"ר אגרנט: נעשה עתה הפסקה של רבע שעה.

הער : אלוף ע. טל

היו"ר אגרנט: אני מבין שמבחינתך גמרת את הענין על כוונות האויב
לפלחמה עד פרוץ המלחמה. בזה גמרת מבחינתך, ואין
לך מה להוסיף על מה שאמרת. עכשיו אולי חוכל לענות על שאלות. נתן לך
הזדמנות להתכונן ולעבור על מסמכים, ולהעיד פעם נוספת בפנינו.

ירין: יש לנו שאלות יסודיות, ועוד פעם נביע אליהן. אני
רוצה להתרכז עוד בחומר בבעיית המידע בשלב זה. אחי
מענין לדעת כשכיל אז - מה הייתה שיטת העבודה בין ראש אג"ם, ראש אמ"ן
והרמטכ"ל. אמרת שראש אמ"ן כפוף - בניגוד לאגפים אחרים - ישירות לראש
המטה הכללי. אמרת שבפעם הראשונה כאילו הלכת אל ראש אמ"ן וניסיתי להתערב
בשיקולים של ראש אמ"ן. זה נכון. אבל לפרות זאת, אני מבין, אני מניח - לפי
התפוצה שאני רואה על החומר של אמ"ן - שאתה היית בתפוצה הגבוהה, כפי
שקוראים לה, של שר הבטחון והרמטכ"ל של כל חומר גולמי, במידה והיו מעבירים
אותו לרמטכ"ל, בין שזה בא מהסוד או לא. זה נכון כל מה שאני אומר?

י. טל: עם תיקון אחד. זה לא שאגף הסודיעין, בניגוד לאגפים
אחרים, לא כפוף לי. כל האגפים לא כפופים לי.

היו"ר אגרנט: לא כפופים?ירין: באופן פורמלי.י. טל: באופן פורמלי, ראש אג"ם מתאם את אגפי המטכ"ל, ומתאם גם

את אמ"ן. אבל באופן פרקטי, אגפי המטה כעצם עצמאים סאד

ועובדים ישירות עם הרמטכ"ל.

היו"ר אגרנט: מה באופן מעשי?

הער: אלוף י. טל :

י. טל: אגפי המטה עובדים ישירות עם הרמטכ"ל, וראש אמ"ן במיוחד עובד ישירות עם הרמטכ"ל וכמגע הדוק וצמוד מאד. מה שנוגע לחפוצה החוסר והידיעות - זה נכון. כל ידיעה שהיא כתובה ושהולכה לרמטכ"ל מגיעה גם אלי.

ידין: אצא זו היחה בעצם הקרמה לשאלה בקשר לענין. אני פשוט רוצה להסיר את הזכרון שלך, ובטח חיזוק. אתה היית בחפוצה. זה בקשר עם ידיעה מענינת ומזוהה, שער היוט אני לפחות לא יכולתי לרדת לסוף הענין מה קרה עם אמ"ן בענין זה. אתה זוכר ב-30 בספטמבר או ב-1 באוקטובר, בערך התאריך הזה, אתה קיבלת חומר גולמי [] , דרך אמ"ן, של [] [] , מקור [] ? אתה אולי לא זוכר את השם. אז אני אזכיר לך פחות או יותר את התוכן, ותגיד לי אם אתה זוכר את המסמך הזה. זוהי ידיעה ממקור [] של המוסד, [] , שבה הוא מודיע בפעם הראשונה - ל פי מה שאני יכולתי לראות - זוהי ידיעה מ-30 בספטמבר שהגיע אלינו ב-1 באוקטובר, שכל התרגיל הזה בעצם איננו תרגיל, אלא זה מיבצע מלחמה, שמתחיל בתרגיל, ויתחיל מחר במלחמה. והוא אחר-כך מפרט על שני עמודים את כל הסימנים מדוע זה הולך להיות מלחמה. האם זכור לך מסמך כזה? זכור לך מברק כזה שמדבר על מיבצע [] . אני אראה לך אחד.

י. טל: אתה מדבר על 1 באוקטובר.

ידין: אני אראה לך את המברק שהוציא אמ"ן, לפי מקור אחר כאילו זה תיה צריך להגיע אליך.
(זהו פוצג 104)

אד

הער : י. טל

י. טל : אינני זוכר כרגע את המסמך. זה לא אומר שהוא לא היה אצלי. אם חרשו לי להגיד משהו טכני, המסמכים האלה לא נשארים אצלי, אחרי שאני קורא אותם - הם צריכים לחזור.

ירין : זה לא מצלצל בפעמון, כפי שאומרים באנגליה?

י. טל : לא. אגיד לך את האמת: היו הסוג יודיעות, לא היה יום בלי יודיעות.

ירין : אני יודע. אנחנו ראינו. בחרתי את המכרז הזה כי הוא כחון

כל ערימת היודיעות הוא - א. מאתר המקורות

של המוסד. כ. הוא היחיד בין כל אלה - פרט לעוד מקורות קטנים - שהוא ספייציפאד בענין זה. אני שואל: א. מפני שפה יש הרמז, - וזה לא רמז, זוהי יודיעה ראשונה שכל החרגיל הזה, כל התמרון המפורסם, זה לא חסרון. אני שואל את השאלה מפני בעקבות היודיעה הזו קרתה חקלה מסוימת, לא חקלה נאמר; מהומה מסוימת באמ"ן ובפיקוד הצפון, כאשר החתכו שראש ענף 5 רק בבוקר... כאשר ראש ענף 6 ראה את היודיעה בצורה גולמית הודיע זאת לראש ענף 5, וראש ענף 5 לתוסף העיר כלילה את אצף קצין המודיעין של פיקוד הצפון והודיע לז; מחר בבוקר התקפה. קצין המודיעין של פיקוד הצפון הזעיק את אלוף פיקוד הצפון והם סגרו את כל הדרכים בצפון, עד שלמחרת קיבל ראש ענף 5 מקמ"ן פיקוד הצפון סנה על הראש, וכיבוד רציני ביותר אצל ראש אמ"ן, בנוכחות תת-אלוף שלו - מדוע הוא העביר יודיעה גולמית בלי מודיעין וכלי הערכה שבאה מייד מצד אמ"ן, שהמקור לא רציני בענין זה. האם זכור לך מאורע זה?

י. טל: כן. לא זכורה לי הידיעה, אבל זכור לי הסקנרל הזה. אני מוכרח להפנות את תשומת-לב הוועדה למסד: כל מה שנוגע למודיעין וידיעות מהסוג הזה, אג"ם לא צינור כעניין. אג"ם שותף פסיבי פחות או יותר ופרקטית. אני אומר את זה כדי שתדעו שבעניין זה אחס לא יכולים לצפות ממני להרכה אינספורמציה. אני בא להתייעצויות במטכ"ל. קוראים לי, ואני כמסך שאר הגורמים שנקראו להתייעצות. תהליך העבודה הוא: אמ"ן למטכ"ל בכל העניינים האלה. פרט להערכות מצב חקופתיות שבהן הערכת המודיעין מגיעה אלי, אל אינסטנציה, ומשתלבת בהערכת המצב הכללית של המטה הכללי.

ועדה חקירה - 2.1.74
ישיבה ס'ב - בוקר
העד אלוף י. טל

לפני כן רשמה אד
רשמה א.ב.

2319

י. טל:

אכל כל מה שנוגע לידיעות שוטפות, לכוננויות
ודברים כאלה - אגם הוא רק עוד אחד הגורמים

שמקבל את זה.

ידין:

אני רוצה להבין את זה, אני שואל אותך בכוונת
שאלות אולי פרובוקטיביות, אני רוצה פשוט
שהוועדה תקבל המלצה ברורה מהענין הזה, נעזוב כרגע את התפקיד של סגן הרמטכ"ל.
אנחנו צריכים לדעת מה המטרה הכללית ממנה בחוקף סמכותו המוגדרת
בפקודות מסכל גם על מחלקת המבצעים, או אני טועה?

י. טל:

לא, זה נכון.

ידין:

מחלקת המבצעים זה גוף של המטה הכללי,
ובקצבות זה ראש אגם, שהוא צריך להיות הרגיש
ביותר, האחראי ביותר לכל התפתחות צבאית מודיעינית, ולכן מה פירוש הדבר שבאופן
פרקטי לא היית בפונקציה כזאת?

י. טל:

הענין הוא כזה: בזמן שלום - "שלוט" במרכאות -

כל מעשה או מחדל אופרטיבי יש לך משמעות פוליטית.
הצבא לא עושה שום דבר בלי שהממשלה מאשרת, או שר הכסחון. ובדרך הטבע, כל מה שנוגע
למבצעים שוטפים, אם זה סיוור מעבר לגבול, פשוט סיוור, כוודאי וכוודאי פתיחה באש,
וכוודאי וכוודאי פעולה התקפית מעבר לגבול, אפילו פשיטה של חוליה - כל הדברים
האלה מתנהלים ע"י הרמטכ"ל, שמשתמש במחלקת המבצעים של אגם, וכמוכן שראש אגם שותף
מלא לענין. אבל בשום אופן לא אינטנציה, כלומר למשל אישור אפילו לסיורים
שוטפים, מילומי אויר - כל דבר היה עולה אל הרמטכ"ל. ועדיין אצל הרמטכ"ל -
המודיעין מציג את המודיעין, חיל האויר מציג את חיל האויר, וראש מחלקת מבצעים
מציג את המבצעים. כלומר, היות וממילא הרמטכ"ל צריך לאשר, וממילא הרמטכ"ל מביא
לאישור שר הכסחון וכו' - אז בפרקטיבה העבודה היא לא דרך כל הדרגים, אלא זה
נחשב הישג גדול אם כל הדרגים כתסונה. אבל העבודה בפרקטיקה מתבצעת ישר אצל
הרמטכ"ל.

ידין:

זאת אומרת, אם אני מבין נכון את דבריך (או

ועדת חקירה - 2.2.74

ישיבה ס'ב - בוקר
הער י. טל

אולי אני כבר סבין יותר מדי, או לא) שבתקופה זאת של "שלום" בגלל הנסיבות האלה
פירוש דבר שהמטה הכללי, או נאמר אגף המטה הכללי והמודיעין בכלל זה, לא עבדו
בעבודה מטה גורמלית, נאמר כך?

י. טל: אגיד כך: הזרועות אדיר, ים, מחלקת

המבצעים ואגף המודיעין - אגף המודיעין גם

הוא מהמחלקות והענפים הרלבנטיים - בפירוש כן עבדו בעבודה מטה משולבת וסתואמת.
מהליך קבלת ההחלטות - בפירוש לא. מהליך קבלת ההחלטות היה תהליך חד-משמעי,
כשהכל מרוכז אצל הרמטכ"ל. הרמטכ"ל תמיד תמיד לקבל גם את המלצת אגם. אבל אגם לא
שימש כדרג-ביניים או דרג מעכב, בקיצור - מבחינה ביורוקרטית היה קיצור-דרך
בתהליך של הרמטכ"ל. אם כי הוות דעה אגם תמיד נדרשה לקבלת ההחלטה. אמרתי שיש
יוצא מן הכלל אחד בל מה שאני אומר, וזה הערכות מצב תקופתיות, בעיקר עצם המהות
של הערכות מצב. אגב, זאת הדוגמה היחידה לכך שהערכת המצב ומודיעינית והמבצעית
שכל הזרועות באמת החרוזו באגם. זאת הדוגמה היחידה, זה הנושא היחיד שבו אגם
באמת מילא את הפונקציה לפי המבנה הפורמלי.

לסקוב: כלומר, אגל לא היתה עבודה מטה גניטרלית בין

הגופים האלה אליך?

י. טל: הייתי אומר שכפי שנקרא לכל הצרכים

המעשיים בעניינים השוטפים - הייתי

אומר שאני הייתי ליריעה בעניינים אלה, יותר מאשר לפעולה.

לסקוב: eased-out אס נכון להגיד שאחת היית

מכל הליכי המטה הליטרלים והורטיקליים?

י. טל: לא. אינני יכול להגיד כך. מכיוון שבכל

הדיונים העקריים שותפת, אבל אאגיד

אחרת: לא ישבתי-ראש, שום דיון כזה.

לסקוב: פרט להערכת מצב.

י. טל: פרט להערכת מצב.

לנדוי: ומה עם התפקיד של סגן הרמטכ"ל איך

זה נכנס פה?

י. טל: תפקיד סגן הרמטכ"ל זה ענין של סטטוס

ותואר, יותר מאשר של פונקציה, כי ממילא,

אם אין סגן הרמטכ"ל, ראש אגם הוא מספר 2, הוא ממלא את מקום הרמטכ"ל. אם יש תפקיד סגן הרמטכ"ל - זה רק תואר, זה אותו ראש אגם עסטטוס יותר גבוה מכחינה אישית. וגם כממלא-מקום הרמטכ"ל. יש מצב שלישי, כמו היום, אבל זה עוד לא עמד כרגע במבחן: שיש גם ראש אגם ויש גם סגן הרמטכ"ל, לא חמוניה תרסונלית. לבני הנסיון שלי אינני יכול להגיד שום דבר, כי בינתיים אני ממקד על החזית כדרום. היה נסיון קודם בזמנו, עם חיים בר-לב ועם עזר וייצמן וכו'. אבל אני לא בקי מקרוב כיצד עבדה הסערכת ב־זמן.

ידין: בקיצור, אני רוצה לחזור לבעיה הזאת,

כי אנחנו כרגע עוסקים בשלב המידע.

אם אני מכין נכון, נניח אפילו שקיבלת ידיעות מסוג זה, או היית משמיד אותן וכו' - בגלל המצב הזה לא חשבת אז, או לא ראית, שזה דורשג יזמה מצדך, כי ידעת שהמברק הזה עצמו מגיע גם לרמטכ"ל, או אם זה משהו רציני - ראש אמן רץ לרמטכ"ל, או משהו מסוג זה?

י. טל: אני לא חושב. אני חושב יותר מזה:

כשהגיעו ידיעות כאלה, וגם פחות

רציניות - ממילא זה עלה לדיון אצל הרמטכ"ל באותו יום, ואני בטח ושחתפתי. זה לא מצב שידיעות כאלה כל אחד התעלם מהן בהנחה שמישהו מתעסק בהן. זה מה שאמרת: הכל רוכז בדרג העליון ואז וכשכאה ידיעה כזאת - סודאי ושחתפתי בדיון אצל הרמטכ"ל. אני לא יכול לזכור כרגע.

סליחה, מותר לי לומר הערת-ביניים? אני רוצה

שלא חישמע ביקורת מהדברים שאני אומר על נוהל העבודה בענין זה. כי אילו אני

הייתי רמטכ"ל, גם כן הייתי נדהג בזמן שלום, כשיש משמעות מדינית ואני צריך

אישור של הממשלה ושר הבטחון לכל דבר, גם אני הייתי נוהג אותו דבר. אני חושב

שזה לגיטימי שבזמן שלום את המבצעים השופטים ואת הדברים האלה ינהל הרמטכ"ל

ישירות.

ידיון:

בענייני המידע אין לי יותר שאלות.

לסקוב:

מה ידענו מבחינת לקחי האויב

המצטברים שהם הפיקו ממלחמת ששת

הימים, מקרב ההתשה וכל מה שנקרא שימוש בארטילריה, ג.מ., ג.מ., כולל לקחים

של וייסנט בנושאים האלה? לא כל-כך מבחינת כלי נשק בורד זה או חר או כלי נשק

נגד כלי נשק, אלא יותר כאינטראקציה בין מערכות ומערכות-נגד?

י. טל:

אני חושב שהדבר הכי חשוב - היינו

ערים לו וידענו אותו, וזה ההכרח

שלהם שהם טובלים מנחיתות אוירית מוחצת, וכחוצאה מכך ההישענות שלהם על טייסים

זרים, (ב) הררישה הכלחי מוסקת שלהם מהרוסים למסוסי תקיפה ארוכי-טווח שיוכלו

לעשות חדירות עמוקות. מטביב לכך גם כל מרשת הנשק המערבי, המיראז'ים וכו'.

אבל לגבי הרוסים זה ממש היה אצלם בדרג של נשיא מצרים, לא רק בדרגים טכניים.

זה היה נושא מרכזי, ראש מעיינייהם ועיקר דאגתם, שאין להם אפשרות לפגוע בעומק

ישראל, והם כל הזמן דרשו מערכת יוחר משוכללות, טילים/וכו'. על רקע זה

היו גם משברים עם הרוסים. את כל זה ידענו.

לסקוב:

זה מששת הימים וקרב ההתשה?

כן. את כל זה ידענו טוב מאד. אנחנו

י. טל:

גם בנינו הרכה חסיד כהערכות המצב על

זה שהם מכירים בנחיתות הזאת. ואם אינני טועה - אפילו חלק מהארגומנטציה של

אמן - - -

לסקוב:

הקונצפציה של אמן.

כן. חלק מהארגומנטציה של אמן אפילו

י. טל:

הסתמכה על הקונצפציה הזאת שכל זמן

שהם - - -

לסקוב:

אלה לקחים מקובלים היו?

כן, כן. שהם מכירים בנחיתותם האוירית -

י. טל:

הם לא יעידו להסתכן במלחמה כוללת. עד

כדי כך שבוע או שבועיים לפני המלחמה, בדיון על הערכה מצב במטה הכללי, אמן

וחיל האויר הציגו תאריך שלפניו בשום אופן הערכים לא ירבישו את עצמם מוכנים

למלחמה, והתאריך היה כשיהיו להם כך-זכך טייסות חקיפה, טייסת מול כל שדה שלנו.
אגב, אגם - אני - הסתייגתי מהנוסחה הזאת.

מתי זה היה? לסקוב:

הדיון הזה היה בערך שבועיים לפני המלחמה. י. טל:

יש לך, minute, רישום? לסקוב:

זאת ישיבת מטכל? דוין:

החנגדה לקונצפציה הזאת, או לזה שצריך לסקוב:

דווקא חמש טייסות של מטוסים קרב-המצאה?

אני התנגדתי לתפישה, התנגדתי לקונספט. י. טל:

התנגדתי לזה שאפשר לעשות נוסחה שלפיה

יקבעו הערכים מתי הם מוכנים מלחמה בטיסה הזאת.

איך נימקת את זה, את הדעה החולקת הזאת? לנדוי:

חיכף איזכר. בעניינים האלה יש מסש י. טל:

מטינגרמדת. כי זה היה בדיוני מטכל. אני

מציע שאכין את החומר ואביא אותו באופן מסודר.

אולי אתה יכול לסצוא את זה בחיק זה? זה דוין:

מה שקיבלנו על ספטמבר, אבל אינני יודע

אם זה כולו או לא כולו. קיבלנו את זה רק אתמול.

הערכות המצב האלה היו לא מקופתיות, לא י. טל:

שיגרתיים. הערכות המצב מקופתיות הן

מעניינות כשלעצמן, משנת 1972-73.

אבל זה אתה אומר שבועיים לפני המלחמה. לסקוב:

הדיונים האלה שאני מדבר עליהם אצט שבועיים י. טל:

לפני המלחמה החעוררו בהקשר להצטיירות

ולהתעצמות הערכיות עם הציון המערכי. כלומר, הערכות המצב האלה היו בהקשר אצט

למשמעויות של הרכש הגדול של מדינות הנפט וכו'...

לדון:

אחד היה ב-17 בספטמבר, והשני - ב-24.

י. סל:

זה היה בהקשר לרכש הערבי של מטוסי תקפה
חרישים, גם מהמערב וגם מהמזרח. בהקשר לזה

נדמה לי ששר הבטחון יזם (או הרמטכ"ל), כבר איננו זוכר) הערכת מצב, ואנחנו הכנו
הערכת מצב, אמן ואנחנו, ועל זה היו שני דיוני מטכ"ל. הדיון האחרון היה כיום שני,
בשבוע האחרון לפני המלחמה.

היו"ר אגרנט:

נקבה בשני האריכים, מה הם?

לדון:

היה דיון אחד ב-17 בספטמבר, והיה המסך

של ב-24 בספטמבר, שבוע אחריו. והיה עוד

דיון אחד, ב-1 באוקטובר.

י. סל:

על זה אני מדבר, 1 באוקטובר. ב-1 באוקטובר

עדיין התווכחנו במטכ"ל האם חיל האויר

מול מערכי טילי נ.מ. זכו יכול למלא את היעוד לפי הציפיות אלא שלנו או לא.

ואני כראש אגם הצגתי הערכת מצב שלא. ועל זה היה ויכוח גדול. הנה הסטינוגרמה.

לסקוב:

של ה-1 באוקטובר.

לדון:

זה של ה-24 בספטמבר.

י. סל:

זה היה עם שר הבטחון. הדיון הזה היה גם

בהקשר לטילים, לא רק למטוסים. ואני הצגתי -

גם אני וגם הסודיעין - מה הם יכולים לעשות לנו עם הטילים. לא ייחסתי חשיבות
טילים, עם

רבה לענין היכולת לפגוע בחל-אביב דבם, וסוה כאלה עם/סקאר כאפקט של הרחעה נגדנו,

ושכעצם מבחינה אסטרטגית זה יקשור גם לנו את הידיים,

, ומסביב לזה היה ויכוח במיוחד ביני ובין שר

הבטחון. היה ויכוח חריף, זה ישנו פה בסטינוגרמה. מה שנבע לטילי ה-נ.מ., גם

בהודש מאי וגם ב-1 באוקטובר חדתי על הטיעון שטילי הנ.מ. מוציאים את המטוס

כנשק אסטרטגי בתפישה שלנו, וחיל האויר לא יוכל לחת את הסיוע הקרקעי לכוחות הקרקע

שאנחנו מצפים ממנו. זה מה-1 באוקטובר. אצטט מעמוד 14, מה-1 באוקטובר:

"אני טוען שככל הזירות הסדרניות

באירופה המסגרת בפירוש ירד מגדולתו. כזה שהוא לא יכול לשמש יותר נשק
אסטרטגי. וזה בגלל מערכי נ.ס. הסדרניים" (אני מדגב כאן על חלקים).

זה קטע אחד. יש עוד קטעים פה:

אני ציפיע שאם תנסח לי טוב את

השאלה - אכין את החומר ואביא חומר מסודר.

זה מהתיק של דיפני מסכל?

היר'ר אגרנט:

אתה רוצה שאקרא לך את כל השאלה?

לסקוב:

כן. אני מבין שהשאלה: מה ידענו על

נ. סל:

הלקחים והקונצפציות שלכם?

אקריא לך את השאלה. בתזמנות עוד

לסקוב:

אחזור לקונצפציה. מה ידענו על לקחי

האויב המצטברים משטח הימים, מההתשה, בשימוש בארסילוריה, שימוש בנ.ס., שימוש

בנ.ס., כולל לקחים ספייטנים, ועל איזה שילובים (System interaction)

של מערכות לחימה בנינו אנחנו את תורת הלחימה שלנו, תורת הארגון שלנו

והצטיידות שלנו? זאת השאלה הראשונה שביב הנושא הזה.

אח'כ רשמה י.ע.

אחרי א.א. .י.

2326

ועדת החקירה, 2.1.74

ישיבה מ"א, לפני הצהרים

עד: גלוף י. סל

ח. לסקוב: השאלה השנייה בהקטר זה היא זאת, שמא שהבחין צה"ל בסיוע הסובייטאי לסוריה ולמצרים היה ברור שאנו פהות נלחמים בערבים כמון באיכות ובכמויות של הציוד הסובייטאי שהם מקבלים. מה עשינו מבחינתנו, מבחינת כוננות, אפשרויות של פעולה, לא בהקטר לבטחון שוטף, אלא כולל את האפשרות של מתקפת נגד פתע שלהם. מה עשינו מבחינת כוננות, ארגון הפעלת כוחות. אם הוכללרכז את החומר שלך גם על כל הענין של הקונספציה של אמ"נ.

י. סל: אני יכול לענות על השאלות האלה עכשיו. מה שאני לא יכול עכשיו זה להביא את הסימוכין ואת הניירות.

ח. לסקוב: מה שנוה לך תענה.

י. סל: אחיל בשאלה השנייה, ברשותך. בפעם הבאה אביא את הניירות ואת הערכת המצב. היה ברור שאנו לוחמים בעצם נגד רוסיה. מה עשינו נגד התקפת פתע. ברשותכם אני גם רוצה להגיד איזה סטייטמנט בפתיחה. אני רוצה להגיד, אני לא יודע אם במסגרת החקירה שלכם השאלו אותי את זה או לא, אני רוצה להגיד שהצבא, אם להגיד את זה כקריטריון, מה שהיה באוקטובר 1973, אני חושב שהצבא היה יותר חזק אפילו יותר ממה שחשבנו ותכננו. הצבא היה מספיק חזק ולא זו הייתה הבעיה.

2327

ועדת החקירה, 2.1.74

ישיבה מ"א, לפני הצהרים

י. טל: הבעיה לא הייתה מעוצמה של הצבא, אלא המהלכים

האיסטרטגיים שלנו, המהלכים המדיניים שלנו

והכוננות שלנו. את זה אפשר להכיר מסמכים ולהראות, ודוקא אתפול
השלמתי חיק שלם של ג נחות השוואתי.

אגרנט: אתה אוסר שלקראת יום הכפורים הצבא היה

יותר חזק.

י. טל: אני אוסר, מהשאלות ששטמע, ואני חיכף הולך

לענות על השאלות, שאולי לא היה לנו נשק מתאים.

נשק מתאים נגד הנשק שהשתמשו בגדנו, אולי הייתה לנו דוקטרינה לא טובה

על זה אני אוסר שהחשובה הכללית שלי היא שלילית. אני חושב שצה"ל

היה יותר חזק ממה שניחן היה אפילו לצפות זב) היה מספיק חזק כדי

להכטיח את בסחון המדינה.

אני חושב שמלחמת יום הכפורים, בדרך השלילה,

הוכיחה שלמדינת ישראל היה צבא טוב, ומספיק חזק. שאלה אחרת היא ניהול

המלחמה, ההתכוננות למלחמה ולמה הופתענו.

ירין: תשלח לי רגע, היות והשאלה של רב-אלוף לסקוב

תקיפה את הדברים שאני רוצה להשלים, ויכול להיות

שאתה גם הבנת אותי כך, כדי שלא אצטרך לחזור אחר כך, רציחי לחדד את

השאלה, שהיא רפליי בשאלות שלו, אבל ג באופן מיוחד לאור הסטיוטמנט

הנוסף שלך, הייתי רוצה שחמסוד בקשר עם שני דברים, שהועלו, והשאלות

הן בקשר לזה שזה עלא.

האם אנחנו היינו מוכנים מבחינת דוקטרינה

של לחימה נגד הנשק האנטי טנקי של האויב הן מבחינת המבנה של חטיבות

הטריון שלנו, והנשק המסייע שלהם והשילוב של חי"ר יחד איתם,

עדות האלוף י. טלידין:

והן מבחינת הנשק וידיעה הפעלחו בפני עצמו.

דבר שני, וזה ברור כמובן כי זה היה בשאלה ואני

רק רוצה לחדש, אם כן דבר שני, שוב על ספך אינפורמציה שקבלנו בתקצירים וכו', האם אנהנו היינו מוכנים לכך שדוקא האויב במקרה זה הסורים בשיריון, ילחם כלילת על ידי ציודו באמצעים משוכללים של (אני חוזר על דברים שהושמעו לנו) אינפרא אדום, ואם כן היינו מוכנים או לא, האם אנו עצמנו היינו מוכנים ללחימה כזאת בסנקים כלילה. אני מניח שאמרן זאת בין היתר.

ח. לסקוב:

אני רוצה להוסיף נקודה לנקודה זאת כדי לא להכנס

לכל הפרטים. כשאתה עונה על נקודות אלה, חביא

בחשבון שכבר בשישי, בשביעי ובשמיני לחודש, כל מערך החירום היה מגוייס חביא בחשבון גם את היחידות החיליות השונות מהשישי בחודש וכו' מבחינת האכידה שהיו. פצועים, הרוגים, נעדרים.

לנדא:

זאת שאלה שאולי מתקשרת, אני מבין ההנחה אצלנו

היתה שהעדיפות הכמותית של האויב, מתאזנת על ידי

הפער האיכותי. האם ההנחה הזאת עמדה במבחן. האם היתה קיימת הנחה כזאת.

ידין:

אני רוצה לשאול את הער שאלה האורטיית,

רציתי לדעת למשל אם כל החפיסה והוכוח בקשר

עם שיטת ההגנה על קו התעלה, אם זה יכלל בתוך החשוכה לנושא הזה,

או שזו צריכה להיות חשוכה לנושא מיוחד שעליו הוא יענה במסמכים.

2329

ועדת החקירה, 2.1.74

ישיבה מ"א, לפני הצהרים

ג. סל:

אני מציע שאענה לפני מיטב יכולתי על השאלות;

(ב) לגבי שאלה אחת מסוג השאלות האלה, שבמחנה

היא לא נוגעת לקונספציה הכוללת שלה,

לכן אני מציע שבפעם הבאה, אם תרשו לי כמסך שעה, אציג את הקונספציה.

(ה. לסקוב - גם אם יקח שעהיים).

ד. סל:

אני אציג את זה עם מסמכים.

הענין הוא כזה, שאלה אחת היא לגבי תאריך

המלחמה. שאלה שנייה זה קונספציות; הלא אנתנו כונים את זה"ל בראיית

ארוכת טווח. למשל יש לנו ראיית מצב, הערכות מצב לשנות ה-70 וה-80.

מהערכת המצב הזאת של שנות השבעים והשמונים נגמרות תכניות רב שנחיות

ארוכות טווח, כולל השקעות, השקעות של מליארדים. שצריכות לתח את

הדוידנדות רק בעוד 10 שנים או 15 שנה. ומתוך התכניות ארוכות

הטווח האלה, אנתנו לידנצמאנן עושים תכניות חמש שנחיות.

ומתוך התכניות החמש שנחיות אנתנו גוזרים תכניות שנחיות.

לכן אין מנדס מלתח את כל הקונספציה בצורה מסודרת.

אחרת, כמעט כל שאלה מהותית שתשאלו נוגעת לקונספציה. ואז דרך

כל שאלה כזאת להתחיל להסביר את הקונספציה זה לא טוב, יש דברים

שאני יכול לעלות עליהם מיד ויש דברים שאני בפעם הבאה אביא עם מסמכים.

לנדאו:

יש לי שאלה ששייכת לכל הקומפלקס הזה.

מי אחראי להכנת תכניות המלחמה במסכל.

תכניות הגנה, תכניות החקפה.

נבנצאל:

שאלתי היא יותר ספציפית במישור היוזר פשוט.

בתקופה לפני המלחמה, הערכות שונות

על מה שנעשה באותה תקופה, כשבועיים האחרונים, כדי להבטיח שהכוננות

השגרתית לפחות של צה"ל תהיה ברמה הדרושה, והאם מי שחשש שאולי

הערכות אינן נכונות,

2330

ועדת החקירה, 2.1.74
ישיבה מ"א, לפני הצהרים

עדות י. טל

זבצאל: עשה כדי להשתכנע לפחות, שכל העניינים
השגרתיים ושאינם דורשים גידום מלואים
ולא הכרות מצב מיוחד, שכל הדברים האלה יהיו בסדר.

אגרנט: אנחנו מעוניינים שאתה תענה על כל השאלות
האלה בצורה מסודרת ולא באופן חלקי,
יתכן שיהיו כל מיני הוספות ומוטב שיבוא
אלינו בצורה מסודרת.

ה. לסקוב: יש לי עוד כמה שאלות: -

באיזן מידה תכנית ההצטיידות אופק
הביאה בחשבון את הבטוי הקיצוני, שהאויב, עקב תכנית ההצטיידות שלו
נתן במה שנקרא ארטילריה, טילים ונשק ז"מ, טילים ונשק ז"ט,
וטנקים באיכות של הסי-62, אם כבר ברור שזה איכות.

בשעת הדיונים על הצטיידות, האם היו נושאים
או קבוצה נושאים של הצטיידות, שבגלל מחסור בתקציב קלרו עדיפות נמוכה.
כמו טובילי טנקים, כמו תחמושת 300 מ"מ ודברים כאלה.
בנושא הקונספציה, התפיסה של אמ"נ,

י. טל: אם תרשה לי, הערה ביניים, אני בטוח שזה כן

לא כל השאלות אני מכין שזה אומר שהעובדות הן
עובדות, התשובה שלי, אני רוצה לעמוד על זה. למשל תחמושת,
פרט לסוג אחד של תחמושת שזה הנתחי 175, זה"ל לא ניצל אפילו סוג
אחד של תחמושת שהיתה לו.

ה. לסקוב: למה הזמינו 300 מ"מ? ולמה 0,3 ז"ל

2331

ועדת החקירה, 2.1.74

ישיבה מ"א, לפני הצהרים

י. טל: הזמינו בגלל כל השבושים של הכלחמה.

אגרנט: אחת לא חייב להניח שהשאלות הן בעלות הנחות

עובדתיות, הן לפי עדויות שקבלנו.

ח. לסקוב: מבחינת הקונספציה של אמ"ג, אלא אם כן

לא יהיה להם טפוס של טפוס קרב הפצצה,

אז הסבירות שהם יתקפו גם אם ההערכות היא התקפה-התגובה, או כל

ההערכות אחרת, האם אפשר לקבל את ההערכת המצב של אג"מ, בכל

אפשרות שישנה, האם אפשר לקבל את ההערכת המצב של אג"מ מאפריל-מאי

1973, ולפני אוקטובר 1973 ?

האם על רקע תנאי החברה שבהם צה"ל חי

באיזה מידה הם השפיעו על מה שנקרא משמעת בשטחי מינהלה, אחזקה

ומבצעים, מה שנקרא משמעת בדרגים נמוכים ולוואליות בדוגמים גבוהים.

על רקע החברה של צה"ל, ולאיזה דעת משמעת אתה מעריך היה הצבא

נניח בספטמבר. אם יכולה להיות ההערכה,

י. טל: באופן ספציפי אתה שואל על המשמעת בספטמבר ?

ח. לסקוב: זאת אומרת החמנה הסופית שהצטיירה בפניך

על מצב המשמעת.

כמה צריכה לעלות מערכת קלוז סקרט טלויזיון, לפי פקודים, עם

שתי הודעות סטנדרטיות; 1) צפויה ההקפת פתע, עשה כמיטב יכולתך,

2) אסור לגייס סד"ג מלואים א.כ.ג.

2332

ועדת החקירה, 2.1.74

ישיבה מ"א, לפני הצהרים

י. טל: כלומר, בין מטכל למילואים.

ח. לסקוב: כן, כשלוחצים על כפתור - מערכת פשוטה בת

שתי הודעות.

השאלה האחרונה, בשלב זה, מה היו הציפיות מהסוריעין הקרבי ביחס לאלוף הפקוד ואם לא יכול לחת החראה, איזה סמכויות ניתנו לאלוף הפקוד שיוכל לפעול לפי שיקולו.

יריין: אני רוצה להציג, ברשותכם כמה שאלות

בשביל חשובה לעתיד, הייתי מעוניין לשמוע

דוקא את האספקט הזה. בחלק מהשאלות הייתי רוצה לקבל הבהרה - לגבי דברים ששמענו כבר - מסך.

בקשר עם הסטייסמנט הראשון שלך, שהיינו ערוכים

ולא היינו מופתעים, ואני עוד לא יודע, מאמצעי הלחימה, הייתי רוצה

שהתיחס בבוא הזמן, יש לנו עדות מסטנוגרמה במסמלה ב-9 באוקטובר,

שם דיבר הרמטכל, כשנשאל שאלה, בנוגע לנשק האנטי טנקי, הוא אמר שם

ןזה לא מחייב אותך, שלא הערכנו כראוי את יכולת הלחימה האנטי טנקית

של נשק האויב כפי שהיה.

אחרי כן ט. ק.

לסידרת שאלות, שר הבטחון הודיע לפני כמה ימים שטעינו או הוא טעה בהערכת כוח הלחימה של האוייב, זה היה בעתון, גם באותה ישיבה.

עכשיו לסידרת שאלות של דברים שקבלנו עליהם תלונות, קבוצה גדולה של תלונות, שהיה מחסור בנשק קל דווקא לחיילים. השאלה שאני שואל כרגע היא לא מדוע היה, אם היה מחסור, אלא מה היתה המדיניות של נשק כל בצה"ל, ייצור, רכישה וכיוצא בזה. ואם כתוצאה מזה - אם ככלל זה היה כך - נבא המחסור בנשק קל.

יש קבוצה גדולה של תלונות בכיוון זה. השאלות שלי אינן לפי סדר. אחת חסרה אותך כפי שאתה רוצה. אמרת שאג"ם, בפעילות שוטפת זה היה סובך אליו, הצינור היה אג"ם, פיקודי, מכזעים, רמטכ"ל, ואמרת שלמעשה אינך חושב שבזמן שלום זה נכון, או הקצאת יחידות מילואים לפעילות רגילה בקוויים זה היה בסמכות - לא גודל, אני לא מתכוון דווקא אם כך וכך יחידות או לא, אבל איזה יחידות, זה היה בסמכות של מי? אג"ם מכזעים או ראש המטה הכללי או סמכותך. זו שאלה כללית. אבל עכשיו שאלה ספציפית.

אנחנו קבלנו תלונה, שדווקא לתעלה, לשבועיים שלפני 6 באוקטובר, שכללו את כל החגים והימים הנוראים, מבחינה דתית, לא מבחינת מה שקרה אחר כך, דווקא ל בועיים אלה לקצת חטיבת מילואים בלתי-מגובשת, בלתי-מאומנת מירושלים, שחלק ניכר מהם זה סוחרים, עלי מלאכה, וכדילי, שעיקר עסוקם ופרנסתם בדרך כלל זה לקראת החגים הללו. אני לא רוצה ל פרט יותר. השאלה שלי הייתה, מי שוקל דברים מסוג זה, באיזה דרג, ומי החליט במקרה הקונקרטי על הסידור הנידון.

אלוף טל: הטענה היא שהיחידה לא טובה או הטענה שפגעו

באנשים בתקופה הכי פחות נוחה להם?

העד: אלוף י. טל

ידין:

היו שתי מענות. אחת מענה הראשונה אני רק ציינתי
אבל זה לא מענין אותי כרגע. הסענה העיקרית היתה
שנוסף על זה שזו היתה יחידה בלתי-מגובשת שכבר שנתיים לא התאמנה כיחידה, בעיה
שערערה מאד את המורל ולמעשה הייבה את המפקד לשלוח לחופשה לקראת ראש השנה
לקראת כל חג היתה, שאלה היו אנשים, שיפוסי מילואים מכוגרים מאד, מירושלים,
שעסקו בעיקר בפרנסות כאלה שהחגים באופן מיוחד הגבירו אצלם את האי-שקט. שאמא
השאלה שלי כרגע היא, מי מחליט במקרה כזה, מי שוקל איזו יחידה סחי לגייס,
ו עמוכן קונקרטיית במקרה הנדון. זה נושא שאני אומר לך - אני לא מביע כרגע
דעה - הוא די חשוב ומרכזי בערויות ובטענות שנתקבלו אצלנו על מצב החעלה לקראת
פתיחת האש באותו יום.

לסקוב:

אפשר לשליט? נשמעה גם דעה שכאשר עלחה הכוננות
היו מוציאים את יחידות המילואים ומכניסים סדירים.

האם זה נכון?

ידין:

וקבמקרה זה לא עשו זאת.

שתי שאלות, שלוש שאלות, שאמא אחת מהן שייכת
ישר אליך, אאאאאאאאאא ושתיים שייכות לשאלות הכלליות שהייתי רוצה לשמוע
מך, בנוסף למה שנשאל את האחרים. בהמשך לשאלת רב-אלוף לסקוב על בעיית
המטסר ועל המורל ומשמעת בצבא, שנרצה לשמוע הרבה, כי אנהנו יודעים שיש לך
השקפה, אבל אני אומר מראש שקראנו, חלק מאתנו, עדיין לא בעיון דיון המטה
הכללי ב-3 בספטמבר בפרוסקול - אבל אני רוצה לשאול שאלה משלימה את השאלה
של רב-אלוף לסקוב - יש לנו פה מספר מכתבים די גדול, ושוב אני מתרכז כרגע
על תלונות, שמפקדים ודרגים שונים, אבל בדרך כלל שהדרג הבינוני ומטה,
שמציינים תופעה, לדבריהם, שצה"ל בשנים ואחרונות היה כזה, שמפקדים פחדו להביע
את דעתם בויכוחים כלפי דרג יוחר גבוה, שיקולים שנוחנים לנו פה הם שונים,
אתדים כאילו חושבים שאם יעשו זאת - לא יעלו בדרגה אחרים אפרו: במילא זה לא
עוזר. יש פה קבוצת מכתבים שאומרת - ואני לא מתיחס כרגע אם זה אמת או לא -
שאפילו היו דרגים שונים בפיקודים שהיו ממנים להם מין סגנים כאלה, שאין
סכנה שהם יהיו יותר מדי מתווכחים וירשו את מקומם. בקיצור, אם לסכם,
אם אסכם את סוג התלונות האלה, זה שהיה איזשהו איכון בדיונים בדרגים השונים,

שאלה שמפקדים יותר נמוכים פחדו להביע את דעתם, ופתוצאה מזה היה כל-חי-איזון גם בויכוחים. גם נפטיזם כחלק מהסיבה, אבל אחד הדברים שמציינים, שפחדו לדבר. האם זה נכון או לא? אני שואל את השאלה.

שאלה אחת שאני יודע את התשובה, אבל אני רוצה שאתה תענה לנו באופן מוסמך, כי קבלנו שני מסמכים על זה, זה כל הענין של הצחח התעלה, אם כן הייתה חכנית כזאת והמצרים כחכמתם הרבה סיכלו את זה, או שלא דובים ולא יער. יש לנו שני מסמכים של חלונות בענין זה מאזרחים. יש מסמכים שלהם עם ההתכתבות עם המטכ"ל וההתכתבות עם אצמ"א וכל מיני הצעות. הייתי רוצה שנקבל תשובה מוסמכת בנושא זה.

שאלה אחרונה שאני רוצה להציג, שאלה אישית אליך, בעקבות חלונות, אני לא קובע שום עובדה. אבל אני הייתי רוצה לתת לך אפשרות להציג את הבעיה. התקבלה חלונה כאילו בקשר עם הגשרים לחציית התעלה היו שתי בעיות, זאת כותב האיש: האחת, שאתה עמדת על דעתך בכל חוקף לפתח בעיקר או רק את גשר הגלילים שכאילו בניגוד לדעה שהייתה ב"מוט" ו"אמלח", שיש אמצעים אחרים. זה ענין כללי.

היות ואני יודע שהענין קרוב אל לבך, רציתי שתדע שיש חלונה כזאת. אבל באותה חלונה יש דבר אחר נוסף, וזה כבר בעל אופי לכאורה או מבצעי או הזנחתי, השענה במסמך הזה אומרת, שאם כבר פותח הגשר הזה, קרה מצב שדווקא באותו יום שהתחילה המלחמה, או יום קודם, הצוות המאוסן היחיד שהיה צריך ויכול להפעיל את הגשר הזה, דווקא חשח בצפון, וכתוצאה מכך, עד שגבלו אותו והביאו אותו לדרום, הצוות בא כבר עייף וכו' וכו'. השאלה אם זה נכון, ואם זה נכון - למה?

היו"ר אגרנט: השאלה אם אנחנו מעוניינים בחלק הראשון של השאלה שלך, איזה גשר נחוצ.

יש לנו חלונה רשמית, אבל אני יכול לוותר על זה. הבעיה התעורר בקשר למה שקרה אחרי כן.

ידין:

ביו"ר אגרנט:

אנחנו נחליט אם זה הגשר המתאים?

לסקוב:

השאלה כרגע היא הכוננות.

ידין:

אני קורא מהתלונה. אתה רוצה שנחליט עכשיו?

יש לי דעה בענין זה. אישית הייתי מעונין שלאוף

טל תהיה אפשרות לענות על השאלה הראשונה, כי אני חושש, חושד, שנוסף למכתב

הזה שהיה, כשאנחנו נגייע לשלב הזה של כלימה, יתכן שמישהו יעלה בעיה מסוג

זה, יתכן שלא. אבל אני מסאיר זאת ליושב-ראש.

היו"ר אגרנט:

כפי שאני רואה את זה עכשיו, אינני חושב שאנחנו

יכולים להחליט איזה סוג גשר היה מתאים לצליחה.

זו שאלה טכנית-מדעית כמעט, אולי צבאית. אם המגמה היא רק לאפשר לאלוף טל

להתיחס לחלק הזה של התלונה, אינני חושב שיש צורך בזה. אם השאלה שאנחנו

צריכים להחליט, זה וודאי לא. זה מה שיוצא מהחלק הזה של השאלה.

לסקוב: זה נחרן של כוננות.

היו"ר אגרנט:

מדוע זה שייך לכוננות?

נבנצאל:

אם הגישה הייתה שזו יכולה להיות תשובה למצב מסויים,

זו שאלה של כוננות, האם זה נכון שאותה יחידה

שהייתה צריכה להפעיל את הגשר...

ידין:

לא, לא, על זה אין ויכוח. השאלה של היו"ר היא

ביחס לעצם הפרינציפ.

היו"ר אגרנט:

עם הפרינציפ, אם זה היה בגשר המתאים או לא,

אינני יודע אם אנחנו יכולים לענות על השאלה.

אני אינני יכול לענות על השאלה.

אלוף טל:

לפי דעתי זה לא שונה מהשאלה אם הנשק הקל היה

מתאים. זה אמצעי לחימה כמו כל אמצעי לחימה.

אם הועדה נכנסת לשאלה מערכות הנשק, וסילי הנ"ט, והאם הי' יורד טוב או לא

טוב בשיריון - זה סמס אותו דבר. זה לא שונה מזה.

היו"ר אגרנט:

אני מציע שאחא תהיה מוכן השיב על השאלה. אם

נחליט בינינו שזה יהיה מיותר, נודיע לך. בענין

הגשר אין אא לך מה להתכונן הרבה. החלק השני של השאלה בהחלט רלבנטי.

ידין: אציחי להציע, שאם נחליט שהוא כן יענה על

השאלה הזאת, אני מחוך ידיעה אישית, הייתי

מציע שנאפשר לו פה לראות סרט על הגשר הזה, אבל יכול להיות שלא.

אלוף טל במילא בחשובות שאני צריך לתת על ההצטיידות..

העניין פשוט, בהקשר לכוננות של צה"ל, כשאני

אציג פה את הקונספציה, אין מנוס לדבר גם על כוננותו של צה"ל לצלוח את

תעלת סואץ, ומהלך הצליחה. למשל, אראא לכם שעד ינואר 1972 הוציאו 120 מיליון

לירות בלי שלצה"ל היה כושר לצלוח אפילו תעלת ביוב. ואראא לכם מה צה"ל הספיק

לעשות במסך שנה בקשר לדבר זה. זה לא פחות מהטנקים ונ"ס ונ"מ וכן הלאה.

היו"ר אגרנט: זו לא השאלה שאני מעורר. אני מעורר את השאלה

של תלונה שאא שגשר מסוג זה אינו מתאים. זו התלונה.

לסקוב: אאאא עיקר התלונה היה שהציעו פתרון אחר.

אלוף טל אני מבין שהתלונה היא לא על הצד הטכני. התלונה

היא שאני, כך הבנתי, עמדתי עלפיתוח אמצעי

כניגוד לפוסדות המחקר והפיחות, שקבעו שהאמצעי לא טוב.

ידין: כך כחוב.

היו"ר אגרנט: זו שאלה טכנית אם האמצעי טוב או לא?

אלוף טל: לא. יש שאלה קודמת: האם זה כניגוד לדעת

פוסדות המחקר והפיחות. אני רוצה להראות שלא.

להיפך.

ידין: פה כתוב: "וזאת למרות חוות דעה מסוייגת למדי

שנחגבשה לפני כשנה וחצי על ידי צוות מחקר של

אמל"ח...במסכ"ל. חוות הדעה המסוייגת התבססה על סירבולו של גשר הגלילי

משקלו העצום, ולכן ניידותו הלקויה, סחיפת צירי הנועה...". הוא צריך לענות

על זה לפי דעתי.

אף אחד לא התנגד.

אלוף של

אני מציע שנדון בזה, הדבר קרוב ללבו של העד.

לנדוי:

יש לי עוד כמה שאלות.

הרצאתך

במהלך האשמה, אני מכין, עך תכניות המלחמה, אתה

גם מדבר על אשמה תפקיד המעוזים בתעלה, וגם על איזו התראה סיניסלית בצפון

ובדרום היו מבוססות התכניות שלנו.

בין התלונות שקבלנו היתה תלונה של סתימת דרכים,

סתימת אש צירי התקדמות בסיני, האם הנושא הזה היה לנגד עיני המטה הכללי?

אם לא של המטה הכללי, באחריות מי היה היה לדאוג

לסקוב:

שהצירים האלה יתוקנו ויהיו ברוחב פתאים ושהתנועה

תעבור, ושלא תהיה הצטופפות כשפותחים באש, וכתוצאה ממהירות שלא ייהרגו אנשים?

כתוספת שאנחנו מקווים שעכשיו זה כסדר.

ידין:

אמא אמרת לי קודם, שכששואלים שאלות, זה לא אומר

אלוף של:

שמניחים מראש שהעובדות נכונות.

יש לנו תלונות על כך.

לנדוי:

יש תלונה - אני יודע, אבל אני אענה על זה.

אלוף של:

בס מה שאומר רב-אלוף ידין שמניחים שעכשיו כסדר..

זה רק ביחס לצירי הפנועה בסיני ביחס למלחמה התכונתית.

ידין:

ראינו דו"ח של צוות מחקר של המטה הכללי בראשותו

של אלוף זורע, ששם חוקרים גם מציינים, אני לא מדבר על תלונות כרגע,

שהענין הזה היה קארוטי כאילו, אני לא יודע אם נכון או לא.

שאלה כללית - אנחנו הופתענו בפתיחת המלחמה

לנדוי:

על ידי האויב, מה הסיבות לדעתך שגרמו להפתעה

הזאת?

היו"ר אגרנט: אני סבין שענין גיוס מילואים זו לאשאלה שלך.

זה שייך לך?

כן. מכחינה אופרטיבית.

אלוף טל:

אני מעונין לדעת כל מה שנוגע לזמן/ מתן פקודת

היו"ר אגרנט:

הגיוס ביום שבת ואופן כיצוע הגיוס, כאיזו מידה

זה לא היה טושלם.

בס אני רוצה להיות ספציפי. יש לנו תלונה

ידין:

למשל, מפקד גיוס כזה, איש מילואים שצריך לגייס

אחרים, שהוא טוען במקרה זה - ראש איזור גיוס ברמת גן, שייך לאוגדה אחת שלמה -

שהו קיבל אח הצו לגיוס למילואים | כשזה הביע אליו זה היה ב-1 או 2 כשהוא

אני וודאי אענה על זה, אבל אא אני מתפלא. אני

אלוף טל:

לא יודע את מי כבר לקרחתם. הלא האישור של הממשלה

לגייס את המערך הסלא היה ב-12 או 1 אאאאאא כצהריים.

החלטה ניתנה ב-9.20 אני חושב. אינני יודע מתי

היו"ר אגרנט:

היא נמסרה.

החלטות לגיוס לא ניתנו כבת אחת. ניתן אישור

אלוף טל:

לגייס שתי אוגדות. אחר כך עוד יחידות וכ הלאה.

סוכם על גיוס ארבע אוגדות בשבת בבוקר ב-9.20,

היו"ר אגרנט:

כפי שראינו מההחיעצות עם ראש הממשלה.

היתה החלטה על גיוס שתי אוגדות קודם כל.

אלוף טל:

(אחרי כן רשמה אד)

אד

הער : אלוף י. טל

י. טל : אני אביא לכם כדיוק את האינפורמציה. האינפורמציה זרמה כך :

היו"ר אגרנט : לכן אני שואל את השאלה.

י. טל : זוהי כאמת שאלה חשובה.

האינפורמציה זרמה כך: הרמטכ"ל היה אצל ראש הממשלה. ראש הלשכה

שלו טלפן לי כל פעם ואמר: מותר לגייס 2 אוגדות. אחר-כך טלפן: הסכימו לעוד.

יש תהליך. לכל התהליך הזה יש מסמכים. אני פשוט אביא לכם את המסמכים וחראו.

לסקוב : תביא בחשבון שהכותב כותב..

י. טל : 4 אוגדות זה היה ב- 9.24. הגענו ל-4 אוגדות.

האישורים הסופיים באו ב-12 בצהריים.

לסקוב : הוא מאוגדה 252. הוא טוען שראש הממשלה והשר בר-לב נתנו

את ההוראה לגייס מילואים כבר בשעה ארבע בבוקר. אולם אנכי -

כך הוא כותב - רק ב 0230 קיבלתי הוראה טלפונית, ולא נשלחתי לגייס אלא בשעה

13.00."

י. טל : צריך לשים לב ש-252 זוהי האוגדה הסדירה של סיני.

האיש הזה שכותב, שהוא באוגדה 252 - זו השלמת מילואים.

זוהי האוגדה הסדירה בסיני, שהיתה בסיני.

לסקוב : הוא לא בא בטענות שהוא לא אוגדה מילואים. הוא בא בטענות

שהודיעו שניתנו הוראות לגיוס מילואים בשעה ארבע בבוקר,

והוא קיבל את זה רק ב-9.30.

י. טל : אני אענה על כך. זה בסדר גסור. יכול להיות שרק ביום ראשון

היו צריכים לגייס מילואים.

הער : אלוף י. סל

- ידין : אנו נקבל כל זאת.
- י. סל : אבל זוהי האוגדה של סיני, האוגדה הסדירה.
- לסקוב : אני יודע.
- הי"ר אברנט : ענין הציוד לחיילים, ציוד מגן - זה שייך לך או לא? אפירות מגן.
- י. סל : זה לא שייך לי, אבל אפשר להגיד שהכל שייך לי, והכל לא שייך לי. על רוב השאלות ששאלתם אותי, אני יכול להגיד: לא שייך לי. אני רציני לשאול אתכם בסוף, אבל אולי נכרר זאת כרגע. אני לא מתנגד, להיפך - וזה גם לא אלאץ תלוי ברצון שלי - לייצג את המטכ"ל. יש דברים שהם אישיים, שהם אחריות שלי. יש דברים שהם בתוקף זה שאני סגן הרמטכ"ל, שאני ראש אג"ם, שואלים אותי על הצבא ככלל, פותר לשאול אותי גם על כוח האדם.
- א. אינני יודע אם אני צריך יפוי-כוח מהרמטכ"ל או לא לענות גם בשם. רוב הדברים הם באחריות של מפקד, והוא צריך לענות. ב. יש פה דבר יותר מסובך: כמעט שאין פה שאלה ששאלתם אותי, שההיסטוריה שלה לא מתחילה מלפני ינואר 1972. כלומר, לפני שהרמטכ"ל הזה נשא באחריות, ולפני שאני הייתי ראש אג"ם.
- ועוד, גם אין אפשרות לענות על שאלות בלי לדבר על זה"ל ככלל, על כל החליף. לכן אני מבין שהחשובות שאני נותן - פרט לדברים אישיים - הן חשובות מוסדיות, חשובות של המטה הכללי.
- לסקוב : מהיום שאתה נכנסת לתפקיד, כפי שאתה רואה אותו. אתה לא מחייב את המטה הכללי. אתה מופיע כאן בתוקף דרגה ותפקיד
- שאתה מאיש.
- י. סל : אני מוכרח להגיד משהו. זה לא כל-כך פשוט. לרוגמה, שאלתם על הגנת סיני, על החטימה של הגנת סיני. אני מכין שזה לא נושא צרדי, בנושא שאתם חוקרים. זה עצם המלחמה בסיני, ולמה היה במעוזים כך.

י. טל (המשך): זה קשור לשאלת ההפתעה ומה צה"ל חשב שמספיק ככוננות למלחמה. ענין המעוזים ותפיסת ההגנה בסיני - זהו תהליך של שש שנים. מתוך שש השנים האלה, שנה ועשרה חדשים - יכולים לענות לכם הרמטכ"ל ואני. על שנה ועשרה חדשים - בוודאי שנוכל לענות. אבל זה לא מתחיל בזה.

ידין: אני רוצה להבהיר לך את הנקודה שאולי לא ברורה לך. פה אצלנו/לא מיעים אנשים רק בחוקף תפקידם הפורמלי. אנחנו מציגים לכל מיני אנשים גם שאלות בחוקף תפקידיהם ממש, וגם כאשר אנחנו רוצים לדעת אם היו להם השקפות אחרות, דעות אחרות, בכלל הם קצינים בכירים בצה"ל, מה הם רואים כבעיות. לדוגמה, נקח דווקא את הבעיה האחרונה - ואין פה ענין של גוף מוסדי או לא. יכול מאד להיות, אינני יודע, שמהזמן שאתה והרמטכ"ל נכנסתם לתפקידכם, יכול להיות ששניכם הייתם בדיוק באותה דעה, נאמר ביחס לתפקיד המוצבים. כמקרה כזה נשמע זאת גם סמך וגם מהרמטכ"ל. אבל אני יכול לתאר לעצמי, שיכול להיות שבשאלה כזו, בשלב מסוים, היו אולי דעות שונות, ואז כמובן שהרמטכ"ל מכריע, בזה אין ספק. היינו רוצים לדעת אם כן היו דעות שונות, ומה היו הסיבות לכך, או לא. כך שאין פה אחריות אלא בערכון מוגבל או לא בערכון מוגבל. חלק גדול מהשאלות האלה נציג גם בפני הרמטכ"ל. אנו מעוניינים לראות מזורית של כל אחד איך נחמסו תכעיות האלה.

י. טל: אני מבין זאת, ואני מקבל את זה. אני מדבר לא על החלק הזה. נדמה לי שלסקוב אמר: מהיום שנכנסתי לתפקידי - איך אני רואה את העניינים. אבל אני על הגנת סיני לחסתי נגד הקונצפציה הקיימת ב-1968. על רקע זה עזבתי את הצבא, בתפקיד פעיל.

ידין: זו תשובה.

י. טל: זה היה אצא הרבה לפני שנכנסתי לתפקיד.

י. טל (המשך): אחר-כך בשנת 1970 הגשתי מסמך לשר הבטחון בנדון. זה לא שיין לתפקיד שלי עכשיו.

יריין: זוהי הכוונה בהצגת השאלה לאלוף טל, לא לסגן הרמטכ"ל.

י. טל: לכן אני אומר, שרוב השאלות ששאלתם אותי - ואני יכול לנתח שאלה-שאלה - אלה שאלות שמתפוצצות, שהחשובה עליהן היא לא פשוטה, היא מורכבת. זה תהליך. כלומר, אני מוכרח לדבר על תהליך, גם על ימים שאני לא הייתי מעורב בזה, גם על ימים שהיו לי תפקידים אחרים בצבא. אינני יכול לדבר על השאלות האלה בשפה של : החל מחאריך זה. אלא החל מיום שהתהליך התחיל. פשוט מאד. (יריין: זה"אפ-טן-יד)

לנדרוי: אני מבין שאתה תדבר על כך גם מהצד המוסדי עם הערות השוליים האיטיות שלך.

י. טל: אני מציע שהכחינה המוסדית אני אדבר רק על התהליך ועל התחום שאני אחראי עליו.

לנדרוי: כן, בוודאי.

יריין: אבל אני מציע, אם לוועדה טוב הדבר, שדווקא תינתן האפשרות - לאור מה שאני שומע - לאלוף טל להביע בנושאים האלה לא סתם מה שהיה בחוץ לבו, אלא אם היו לו דעות אחרות במידה שזה בא לידי ביטוי בפורומים רשמיים או במסמכים גם לפני החאריך שהוא מונה. כי הוא היה בתפקידים די חשובים גם קודם.

לסקוב: אם הם לא רלבנטיים - לא צריך.

יריין: אם הם לא רלבנטיים - הם לא רלבנטיים.

הער אלוף י. טל:

היו"ר אגרנט: מה שהוועדה מעוניינת זה לברר את האמת.
במידה ואחה נושא באחריות לדברים שנעשו - אתה חובר על כך.
במידה והיו דברים שלא היו לפי השקפתך - הציין את תוכרים האלה. במידה ואנו
נצטרך להכין את צא כל ההליך, לא מזמן של ערב פרוץ המלחמה או כמה חדשים
לפני זה, אלא אחורה יותר - אתה חפשי גם לגשת לנושא זה מנקודת ראות זו.

י. טל: אני רוצה להפנות תשומת-לב גם רק לדבר אחר: השאלות שכבר
שאלתם אותי זה בעצם אתם שואלים אותי: מזה צה"ל, מה עשה צה"ל
ו מה לא עשה צה"ל. לכן אמרתי שזה גם לרמטכ"ל.

יריין: אנו נציג אותן.היו"ר אגרנט: אלה שאלות שאנו נדרשנו לענות עליהן.לנדוי: זה יגזול זמן.י. טל: אין לי שום הסתייגויות.בבנצאל: בקצרה שלוש שאלות: א. ביום כיפורים 6 באבאטובור,

בזמן מסוים ניתנה פקודה להיכנס לשוכן-יוניים.

באיזו שעה ניתנה הפקודה, ואם באיזה שהוא זמן ניתן תיקון לפקודה בהוראה
לפיקוד הדרום, או בפיקוד הדרום, לבצע את המצב של שוכן יוניס, פחות הכניסה
של סנקים לסנפירים. כי אנו שמענו שפיקוד הדרום ניתנה קודם הוראה באופן
כללי, ואחרי זמן קצר מאוד, כעשרים דגע, תוקנה הפקודה ונאמר: חזור,
שוכן יוניס פחות הסנקים והסנפירים. העניין היה חשוב למדי.

יריין: כדי להבהיר כי יש פה שלב ביניים. שלב ראשון להכניס שוכן-יוניים

לשעה חמש-שש לפי ההוראה הכללית. אחר-כך בא תיקון להפעיל

זאת מייד בצהרים, ומייד אחרי זה - עשרים דקות אחרי זה: כן, מייד סנקים.

הערות אלוף י. טל:

נכונות: השאלה השניה שלי היא: כאשר ראש אמ"ן מביע הערכה: סבירות נמוכה שתפרוץ מלחמה או יהיו פעולות איבה, מה משמעות הכעת הערכה זו לגבי אלה שצריכים לחיות עם ההערכה הזו? האם פירוש הדבר שאם ראש אמ"ן אומר את המלים האלה, אז מכאן ולהבא הם ככלל לא צריכים להתייחס לאפשרות שתהינה פעולות איבה, או אם הם צריכים עכשיו להעריך על אחריותם הם: בכל-זאת סבירות נמוכה, אין פירוש הדבר שאין לל אפשרות, ושנית - הם יודעים לא רק מה שראש אמ"ן אומר, הם גם יודעים על מה הוא מסתמך והם צריכים עוד לקחת אחריות שלהם לגבי כל העניין.

שאלה שלישית - לא שמתי לב, אולי כבר נשאלה: שמענו שהיילים סוריים הופיעו עם ציוד אב"ך. מה הייתה הכוונה שלנו לגבי אב"ך? א. מראש, ב. ^{כחונכה} על העובדה שהם הופיעו בצורה כזו?

היו"ר אגרנט: מותר בהקשר זה לציין, שהייתה חלופה אחת אצל שהיילים קיבלו ציוד אב"ך בלי שלימדו אותם איך להשתמש בזה.

לסקוב: שאלה בקשר ליוסן של אלברט ז"ל. מחוץ שמועה ביקשנו לראות את היוסן הוא מבצעי. אחר-כך נאמר שאין דבר כזה. אחר-כך נאמר שישנו דבר כזה, ומופיע בתאריך מסוים, כדף מסוים איזה שהיא הודעה של אלברט בעצמו, נניח: היום מתחילה המלחמה, או משהו כזה. כעת ישנו מיגאל שאתה עברת על היוסן ואין בו שום רפרנס לעניינין המבצעיים שעליהם היה אלברט אחראי.

י. טל: אני אומר שאין שום רפרנס שלא מופיע ביהר הרכה ויטו דיון במסמכים הרשמיים של אלברט.

הער: אלוף י. טל

לסקוב: למשל, אא במסמכים של אלברט מופיע, שב-1 לחודש הוא אמר:
זה מלחמה, זה לא תרגילי

י. טל: כן.

לסקוב: זה מופיע במסמכים?

י. טל: כן, זה מופיע ביומן, אבל במסמכים האחרים זה מופיע הרבה יותר

בהרחבה והרבה יותר יסודי. ולכן אני כיקשתי... היומן הזה

טוא נותן נימה אינטימית מאד. אני גם יכול להגיד לוועדה, שבסוף היומן

הוא מקדיש אותו באהבה לאשתו, עם נשיקות. ואנחנו רואים בזה גם סימן שהיא

הכין שהוא לא יחזור מן המלחמה, או משהו כזה. כי זה מאד לא... יש בו הרבה

דברים אינטימיים. ואשתו באה אלי.

לסקוב: באיזה חומר של 252 זה מופיע? באיזה חומר רשמי זה מופיע?

י. טל: אני רוצה להגיד לכם. אני רוצה להסביר. אשתו שמעה שמדברים

על היומן. ואני יריד של המשפחה, של אלברט. אז היא באה אלי.

עברתי על היומן וראיתי שפרט למשפט הזה שאתה קראת... (ידין: ס-1 באוקטובר?)

כן. פרט למשפט הזה אין שום זכר אחר. מצד שני, ריכזתי את כל החומר של אלברט

מהאגדה גם את יומני המיבצעים גם את סיכומי היונים והישיבות וההוראות שהוא

נהן בעניני כוננות. גם יש באמת הרבה חומר, כולל הענין הזה.

לסקוב: מי האיש מהאגדה שיכול לבוא?

י. טל: החומר מרוכז אצלי בקופת כלדה, במשרד שלי, כל החומר,

כרס ליומן האישי שנתיי לאשתו להחזיק.

לסקוב: את מי בריך להזמין?

ישיבה ס"ב בבוקר

הערך אלוך י. טל:י. טל: אשתו כתבה, לפי נחסי, אחרי החייכצות עם שגור, כחכה סכחכ לוועדה.

אתם ענייתם, שאם יהיה צורך, לפי סעיף 15 לחוק - יוזמנו.

אני התקדתי אתמול עם עו"ד רם כספי, שהוא במילואים בבסחון שדה, ולא

איכפת לנו שהוא יעסוק בחומר הזה, מבחינתנו.

יריין: מבחינתנו, זה מבחינת המשפחהי. טל: מבחינת הצבא לא איכפת לי שהוא יעסוק בחומר הסודי ביותר הזה.

זוהי קופה מלאה.

לסקובין: צריך עזרה, על-ידי מישהו שהוא שירת ב-252 באותו זמן.

או לחומר יש ערך.

י. טל: אני אגיד לך, המפקד. אתה לא צריך לכעוס עלי בענין זה.

אני הצעתי שאחד הקצינים שלנו - התנדדתי גם בעצמי -

לייצג את אלברט. על כך אמרו לי, שזה לא בא בחשבון, כי אני נצטן מעורב.

לכן לקחנו משפטן. יחד עם זה, היומנים האלה מודהלים על-ידי קציני המבצעים,

קציני אג"מ. הודעה יכולה לקרוא את מי שהיא רוצה.

היו"ר אגרנט: בידו מי החומר עכשיו?י. טל: בידו.היו"ר אגרנט: לא בזמן פרטי, אלא מטעם הצבא.י. טל: כן, בדודא. אני כסגן ארמטכ"ל אספתי, נתתי הוראה לאסוף

את כל החומר של אלברט של לפני המלחמה ובזמן המלחמה, מה שהיא

ניחל. הכל מרוכז אצלי. נדמה לי שאחמול הגיעו המסמכים אג"מ המסמכים

אג"מ האחרונים. היומנים המבצעיים.

- ידין: אלה כולם מסמכים צבאיים רשמיים.
- י. טל: מסמכים צבאיים רשמיים, שאני גם לקחתי חלק מהם
מאשתי.
- ידין: ראש המטה של האגודה צריך היה לדעת על כל המסמכים,
או ראש הלשכה של מפקד האגודה?
- י. טל: כן.
- ידין: את מי אחת מציע?
- י. טל: אני מציע שלושה שמות, כי היה לו ראש מטה,
והם התחלפו. את פינשו ואח דוביק המר. במסמכים
אני רואה את העקבות של שניהם. כלומר, זה סקיף את שניהם. ואת קצין המבצעים
שאני אישית לא מכיר אותו, אבל אני ממנן דרשתי חומר ששמעתי שהוא מחזיק
אצלו - יוסף מבצעים - וקיבלתי את זה ממנו. שמו - אדמונד - אינני מכיר
אותו אישית. אני מציע שאנשי המטה של אלכרס, הם שיציגו את החומר.
- היו ר. אגרנט: הם יבישו את החומר?
- ידין: מי היית אומר, איש אחד, שכאופן מעשי ורי פורמלית
יהיה בסדר אם הוא יעיד גם מה קרה כאגודה, ותוך
כדי זה יציג גם את המסמכים.

לפני כן רשמה א.ר.

רשמה א.ב.

ועדה הקירה - 2.1.74

ישיבה ס'ב - כוקר
הער י. טל

- י. טל: אני מציע שזה יהיה מישהיה הסגן שלו, ח/א דוביק תמרי (הוא עכשיו הסגן של ברן, כרגע). הוא היה הסגן של אלברט. הכי טובי שהוא יציג.
- היו"ר אגרנט: אם נזמין אותו עם החומר - אתה תספור לו את כל החומר? י. טל: אני אמסור לו את כל החומר.
- היו"ר אגרנט: ח/א תמרי, הוא כרגע סגנו של ברן כמלחמה? יריין: הנה, זאת הבעיה, סמתי פיצוק וממתי תמרי. אולי תצא לסלפון ותכרר? היו חילופים.
- יריין: אבל הוא היה רוב הזמן? י. טל: הנה, הוא עכשיו מתקן אותי ואומר שנתנו לו שכתופה הרלבנטית והקובעת כבר היה פיצוק. אני לא יודע. ככל אופן, הכי טובי שזה יהיה הסגן.
- יריין: היות והוא יצא לרגע, אני רוצה לשאול אותך שאלה קטנה פה, חלדנה, יכול להיות שזאת השמחה, אבל אני רוצה שהמספון שלי יהיה זקני. הוועדה קיבלה היום סכתב (עוד לא כולם ראו את זה) בקשר עם בעיית המינויים. א כתוב הכותב הזה: למשל, שהוא לצורך בכל זה'ל. אמח או לא אמח, לפי דעתך?
- י. טל: בהחלט לא אמח. הוא אחד הלוחמים הכי אמיצים - - -
- יריין: אחד הלוחמים הכי אמיצים, אני רוצה שזה יהיה *on the record*.
- י. טל: סליחה, בענין היוסן האישי, אתם מקבלים - - -
- יריין: לא, אין צורך.
- י. טל: אני יכול לחודיע לאשתו?
- יריין: לשמור את זה. אולי יהיה צורך.
- היו"ר אגרנט: אם יהיה צורך - נבקש את זה. עוד לא החלטנו לבקש את היוסן

ישיבה מ'ב - בוקר
הער י. טל

האישי. אתה אומר שהכל נמצא כמסמכים הרשמיים, כולל המשפט הזה?

י. טל: במגמה שהיא תצליח בכל זאת לא למסור את היומן - היא החליטה לשתף

אותן שכמה שכתוב שם. אני היחידי שקראתי את היומן. אני קראתי את

כל היומן, מ-א' עד ת'. אין שם שום דבר רלבנטי.

היו'ר אגרנט: לעת עתה אנחנו לא דורשים את היומן.

ידין: הוא אמר עכשיו איזה דבר שבשלב זה אני מציע שנקבל את זה

כמסמכים. הוא אומר: אני היחידי שעברתי על כל היומן, ולפי

מידע ידעתי אין שם שום דבר רלבנטי, פרט למשפט הזה.

היו'ר אגרנט: גם המשפט הזה כלול שם, או לא?

י. טל: רק המשפט הזה. הדבר היחידי הרלבנטי זה המשפט הזה.

היו'ר אגרנט: זה דבר היחידי. והמשפט הזה כלול כמסמכים האחרים?

י. טל: כן. זה על סמך מה שכתוב במסמכים האחרים, בידיעות המודיעין וכו'.

אז הוא ב-1 באוקטובר עשה מסגרת כזאת, ביומן האישי, כתב שורה

אחת, כתב: "פנטסטי - מלחמה". זה הכל.

היו'ר אגרנט: טוב. זה ברור. אז אנחנו לא דורשים את היומן.

כמה זמן דרוש לך לענות על כל השאלות האלה? אתה מעוניין לקבל

תדפיס מהסטינוגרמה של השאלות?

י. טל: כן. אשמח. אני חושב שיוס. אני מניח שכאשר אענה - - -

ידין: כמה זמן דרוש לך להתכונן, לא לענות?

היו'ר אגרנט: כדי להזמין אותך. אצאצא

י. טל: מהי קבעתם?

היו'ר אגרנט: אנחנו קבענו המסך עדותך למחר. אני מבין שזה לא מספיק זמן

בשבילך להתכונן.

י. טל: בשבילי להתכונן זה די זמן. השאלה עם החזית בדרום, מחר זה

כל היומן?

היו'ר אגרנט: כן. מחר זה כל היומן.

ועדת חקירה - 2.1.74

ישיבה מ'כ - בוקר

הערך י. טל

- י. טל: טוב. אני סוכן לבוא.
- לסקוב: טליק, אתה צריך זמן להכין. העבודה רצינית.
- ירין: אם דרוש זמן, או אם העבודה בחזית - אין לחץ מצדנו.
- לסקוב: לא חשקול.
- י. טל: אני יכול לבוא סחר.
- היו"ר אגרנט: אתה יכול לבוא סחר?
- י. טל: יכול להיות שעוד לא אתה סוכן עם הכל, אבל בין כך לא אספיק לגסור.
- היו"ר אגרנט: טוב. אז אנחנו דוחים את המסך עדותך למחר בבוקר בשעה 10.